

VDL Nedcar B.V.
Dr. Hub van Doorneweg 1
6121 RD BORN

Ons kenmerk DOC-00131107
Zaaknummer 2020-202066
Bijlage(n) -

Maastricht 22 maart 2021
Verzonden 22 maart 2021

Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

1 Ontwerpbesluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 9 maart 2020, aangevuld op 15, 20 en 29 oktober 2020, 15 en 18 december 2020, 7 januari 2021, 3, 9 en 11 februari 2021 en 5, 16 en 18 maart 2021, een aanvraag om ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid, artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a en onderdeel b en artikel 3.34, eerste lid, Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van VDL Nedcar voor de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar, gelegen aan de Dr. Hub van Doorneweg 1 te Born.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2020-202066.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.8, 3.10 en 3.34, derde lid, Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager de aangevraagde ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar, gelegen aan de Dr. Hub van Doorneweg 1 te Born.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk doden van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, eerste lid, Wnb;

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
 - het vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
 - het opzettelijk vangen van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, Wnb;
 - het opzettelijk doden van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, Wnb;
 - het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*), de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de das (*Meles meles*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b, Wnb;
 - het uitzetten van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.34, eerste lid, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn.
 4. dat de onder 2 genoemde verboden handelingen op grond van deze ontheffing zijn toegestaan tot en met 31 december 2025.
 5. dat deze ontheffing geldig is totdat aan alle verplichtingen voortvloeiende uit deze ontheffing inzake het treffen van compenserende maatregelen en de monitoring is voldaan.
 6. dat deze ontheffing in werking treedt vanaf de dag na bekendmaking van dit besluit.
 7. dat deze ontheffing naar aanleiding van de verkregen monitoringsgegevens door het bevoegd gezag kan worden gewijzigd of ingetrokken.
 8. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 9 maart 2020, en aangevuld op 15, 20 en 29 oktober 2020, 15 en 18 december 2020, 7 januari 2021, 3, 9 en 11 februari 2021 en 5, 16 en 18 maart 2021, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

^

C.B.H.P. Deben-Erens
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Team Vergunningen

1.1 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Sittard-Geleen, Postbus 18, 6130 AA, SITTARD;
- Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Echt-Susteren, Postbus 450, 6100 AL, ECHT;
- Antea Nederland B.V., Beneluxweg 125, 4904 SJ OOSTERHOUT.

1.2 Rechtsbescherming

Ten behoeve van het project 'Uitbreiding VDL Nedcar' hebben Provinciale Staten van Limburg op 18 april 2019 (Provinciaal blad 2019, 3177) een coördinatiebesluit als bedoeld in artikel 3.33, eerste lid, onder a en b, Wet ruimtelijke ordening genomen. Voor wat betreft de onderhavige ontheffing wordt toepassing gegeven aan dit coördinatiebesluit voor zover gebaseerd op artikel 3.33, eerste lid, onder a Wet ruimtelijke ordening.

De aanvraag wordt daarom afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het voorliggende ontwerp van het besluit op de aanvraag zal gedurende 6 weken voor eenieder ter inzage liggen in:

- het Gouvernement, Limburglaan 10, Maastricht;
- de stadswinkel van Sittard-Geleen, Markt 1, Geleen;
- het gemeentehuis van Echt- Susteren, Nieuwe Markt 55, Echt.

Gedurende deze termijn kan eenieder bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Het ontwerpbesluit en de kennisgeving kunnen in genoemde periode tevens worden geraadpleegd via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Vervolgens zullen wij, na afweging van de naar voren gebrachte zienswijzen, een definitief besluit op de aanvraag nemen. Tegen dat besluit staat vervolgens beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet is op dit besluit van toepassing.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor het plangebied 'voorgenomen uitbreiding VDL Nedcar', gelegen aan de Dr. Hub van Doorneweg 1 te Born, zoals opgenomen in paragraaf 4.2 (figuur 1) van deze ontheffing.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg, mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, via e-mail rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99, indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor de start digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Natuur, ontheffing soorten).
7. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden dient een veldbezoek te worden gebracht aan het plangebied om te beoordelen of de situatie nog hetzelfde is als ten tijde van de ontheffingsaanvraag. Dit veldbezoek moet worden uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog. Is de situatie niet hetzelfde, dan dient overlegd te worden met de Provincie Limburg. Een verslag van dit veldbezoek dient uiterlijk vier weken voor de start van de werkzaamheden via de Berichtenbox voor bedrijven of per post te worden verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

Specifiek

8. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden, zoals beschreven in onderstaande voorschriften en gebaseerd op;
 - hoofdstuk 8 van het 'Activiteitenplan Uitbreiding VDL Nedcar, Ontheffingsaanvraag das, kleine ijsvogelvlinder, vleermuizen, bever en levendbarende hagedis', door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief' van 15 oktober 2020;
 - hoofdstuk 2 tot en met 5 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - figuur 'Landschapsplan' van 15 oktober 2020;

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

- 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;
 - brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 7 januari 2021;
 - notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021;
 - tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001;
 - 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021;
 - memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021;
 - brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 9 februari 2021;
 - brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 ontvangen op 11 februari 2021 en bij ons ingeboekt onder DOC-00131185;
 - brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
 - notitie 'Beoordeling aanvullende maatregelen bomenkap Sterrebos te Born' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2021.xxx van 15 maart 2021;
 - memo 'Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 16 maart 2021.
9. De ontheffinghouder dient de startdatum van het uitvoeren van de tijdelijke en permanente voorzieningen/maatregelen zo snel mogelijk na het verlenen van deze ontheffing digitaal bij ons te melden. Ook de einddatum van het realiseren van de permanente voorzieningen dient de ontheffinghouder te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming is te vinden op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).
10. De maatregelen, zoals opgenomen in:
- hoofdstuk 8 van het 'Activiteitenplan Uitbreiding VDL Nedcar, Ontheffingsaanvraag das, kleine ijsvogelvlinder, vleermuizen, bever en levendbarende hagedis', door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief' van 15 oktober 2020;
 - hoofdstuk 2 tot en met 5 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;
 - brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 7 januari 2021;
 - notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021;

- tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001;
- 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021;
- memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021;
- brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 9 februari 2021;
- brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 ontvangen op 11 februari 2021 en bij ons ingeboekt onder DOC-00131185;
- brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
- notitie 'Beoordeling aanvullende maatregelen bomenkap Sterrebos te Born' door de Zoogdierverseniging met documentnummer N2021.xxx van 15 maart 2021;
- memo 'Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 16 maart 2021.

en de voorschriften van dit besluit moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.

11. Het ecologisch werkprotocol dient uiterlijk tien weken voor de start van de werkzaamheden ter goedkeuring bij ons te worden ingediend via de Berichtenbox voor bedrijven of per post te worden verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
12. De concrete planning van de werkzaamheden (van voorbereiding door de aannemer totdat de uitbreiding van VDL Nedcar gereed is, zowel qua tijd als uit te voeren werkzaamheden), dient 6 weken voor de start van de werkzaamheden via de Berichtenbox voor bedrijven of per post te worden verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
13. Algemene mitigerende maatregelen die getroffen moeten worden zijn:
 - a. er moet natuurvriendelijk materieel worden ingezet en/of sparende technieken worden toegepast;
 - b. holen moeten handmatig uitgegraven worden, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te ontsnappen;
 - c. houtstapels, stapelstenen, boomstammen of ander materiaal dat een geschikte verblijfplaats vormt voor reptielen en kleine zoogdieren moet voorzichtig worden verwijderd. Als dieren ter plekke zijn, moeten de werkzaamheden worden stilgelegd tot deze een veilige plek hebben opgezocht. Werkzaamheden mogen pas weer worden gestart als een ter zake kundig ecooloog daar toestemming voor geeft;
 - d. slachtoffers moeten zoveel mogelijk voorkomen worden door aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden af te vangen met de daarvoor vrijgestelde vangmethoden of ze de kans te geven zelfstandig een andere verblijfplaats op te zoeken;

- e. voorafgaand aan de kap van bomen moet een laatste eenmalige inspectie uitgevoerd worden op het voorkomen van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten;
 - f. de werkzaamheden om de locaties van ingrepen vrij te maken van bomen en struiken moeten zoveel mogelijk vanaf de weg of aanwezige (half)verharding worden uitgevoerd;
 - g. werkoppervlakten dienen zo beperkt mogelijk gehouden te worden en in een zo beperkt mogelijk tijdsbestek afgerond te worden;
 - h. buiten de periode van 1 november tot en met 1 maart vinden werkzaamheden uitsluitend plaats tussen één uur na zonsopgang tot één uur voor zonsondergang, opdat verstoring van de omgeving door verlichting en geluid zoveel mogelijk wordt voorkomen;
 - i. bij het dempen van een watergang of ander waterhoudende element (indien relevant) moet het water één richting uitgedreven worden naar een naastliggende sloot, opdat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen en/of weggevangen kunnen worden en kunnen worden overgebracht naar een vergelijkbaar water;
 - j. er moet één kant op gewerkt worden, van zuid naar noord, en indien aan de orde van de dichte zijde naar het open water of gebied, zodat dieren kunnen wegvlugten;
 - k. bij leegpompen/droogzetten van een watergang moeten overige vissen en amfibieën tijdig worden weggevangen en elders uitgezet;
 - l. voor het vangen en vervoeren van amfibieën en reptielen moeten strikte hygiëne maatregelen worden genomen conform het desinfectie protocol veldwerk van RAVON van april 2020;
 - m. de manier van uitvoering van de werkzaamheden zoals benoemd onder de voorschriften a en g is ter beoordeling van een ter zake kundig ecooloog;
 - n. de voorschriften b, c, d, e, i, k en l moeten onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
14. Mitigerende en compenserende maatregelen die getroffen moeten worden met betrekking tot het compensatiegebied, zijn:
- a. om de verstorende invloed vanuit VDL Nedcar te beperken wordt een niet licht doorlatende afscheiding aangebracht met klimop aan de niet-fabriekszijde. Deze afscheiding is 180 cm hoog vanaf maaiveld op plekken waar extensief gereden wordt met vrachtwagens (4 vrachtwagens per dag). Op plekken waar meer vrachtwagens rijden en deze ook richting het Sterrebos schijnen, moet de afscheiding 500 cm hoog vanaf maaiveld zijn. De afscheiding moet geplaatst worden in de periode oktober tot half maart, na de kap van het Sterrebos, conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021. De afscheiding moet conform figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 uitgevoerd worden;
 - b. vanuit het Sterrebos moeten 20 vlakken vegetatie ter grootte van 2 m2 en met een diepte van 30 cm in de periode van 16 augustus tot 1 oktober verplaatst worden naar het compensatiegebied op het moment dat de kapwerkzaamheden uitgevoerd worden. Op locaties waar de vlakken worden teruggeplaatst moet eerst een gat van 2 m2 en 30 cm diep gegraven worden, waarna de vlakken geplaatst kunnen worden. De vlakken moeten in april/mei van het jaar dat het Sterrebos gekapt wordt, uitgezet worden met piketpaaltjes op het moment dat de kruidlaag goed zichtbaar is.

- Dit moet gebeuren conform figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
- c. dood hout vanuit het Sterrebos moet in het compensatiegebied worden neergelegd om als rustplaats/verblijfplaats te dienen voor grondgebonden zoogdieren en geleedpotigen;
 - d. enkele bomen en struiken die in het te kappen deel van het Sterrebos verwijderd worden, moeten worden versnipperd en verspreid worden over de bosdelen waar de vegetatie conform voorschrift b geplaatst wordt;
 - e. gronden waar natuurcompensatie op plaatsvindt, moeten aantoonbaar in eigendom zijn van VDL Nedcar en/of er moeten aantoonbaar afspraken zijn gemaakt over de natuurcompensatie met de grondeigenaren;
 - f. voordat gestart wordt met de kap van het Sterrebos, moet gestart zijn met de aanleg van het compensatiegebied conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021, conform de notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021, conform de tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001, conform het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
 - g. de hoogstamfruitboomgaard moet bestaan uit een gemengde samenstelling van kers, pruim, appel, peer en maximaal 10 % walnoot, waarbij elke soort ook qua rassen gemixt moet zijn, en moet voldoen aan:
 - 1. plantafstand: 10 x 10 meter;
 - 2. plantverband: vierkantsverband;
 - 3. aanplantmaat: omtrekmaat 14-16 cm en 16-18 cm;
 - 4. onderbegroeiing moet bestaan uit kruiden- en faunarijk grasland;
 - h. langs het te behouden bos moet een rij volwassen laagstam appel- en perenbomen geplant worden die direct vrucht geven conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021, conform de memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
 - i. aan de weg/slootzijde moet ter begeleiding en afscherming van de hoogstamfruitboomgaard een meidoornhaag geplaatst worden conform figuur 3.5 van 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;

- j. het haagbeuken-essenbos moet bestaan uit een randzone (voornamelijk struiken en laagblijvende bomen) en een kernzone (voornamelijk bomen en laagblijvende bomen). De bosvakken (zowel rand- als kernzone) moeten worden ingeplant met bosplantsoen van zowel boom- als struikvormers;
- k. de kernzone van het haagbeuken-essenbos moet voldoen aan:
 - 1. plantafstand: variabel 1 x 1 meter, 2 x 2 meter en 4 x 4 meter;
 - 2. plantverband: rijen slingerend en in de rij wildverband;
 - 3. aanplanten in groepen;
 - 4. aanplantmaat: 30-40 cm hoog, gesnoeid;
 - 5. voornamelijk bomen en laagblijvende bomen;
 - 6. na aanplant handmatig inzaaien met Honingklaver;
- l. de randzone van het haagbeuken-essenbos moet voldoen aan:
 - 1. plantafstand: 1 x 1 meter;
 - 2. plantverband: wildverband;
 - 3. aanplanten in groepen van 10 tot 25 stuks, verdeeld over meerdere rijen;
 - 4. aanplantmaat 30-40 cm hoog, gesnoeid;
 - 5. voornamelijk struikvormers;
 - 6. variabele breedte van struweelrand: 10 tot 25 meter;
 - 7. na aanplant handmatig inzaaien met Honingklaver;
- m. de bomen van het haagbeuken-essenbos moet voldoen aan:
 - 1. plantafstand: variabel; locaties nabij de open plekken en grens kern- en randzone;
 - 2. plantverband: lijnvormig elementen;
 - 3. er worden 135 bomen in de aanplantmaat zoals genoemd onder het volgende nummer (4) geplant rondom de vleermuiskasten;
 - 4. aanplantmaat: minimaal 7 meter hoog en 30 - 35 cm omtrek;
 - 5. bij aanplant voorzien van boompalen en watergeefvoorziening (biobased gietrand);
- n. het bosvak ten noorden van het Sterrebos moet in de kernzone worden aangevuld met 30 eiken met een minimale hoogte van 7 meter en 30 - 35 cm omtrek;
- o. tussen de bestaande N276 en de verlegde N276, op de grens van het VDL terrein, moeten 20 eiken met een minimale hoogte van 7 meter en 30 - 35 cm omtrek worden aangeplant als begeleiding van de Geleenbeek conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
- p. voor het kruiden- en faunarijk grasland moet het gras ingezaaid worden met een inheems kruidenmengsel;
- q. de aanleg, nazorg, inboet en het beheer van de hoogstamfruitboomgaard respectievelijk het haagbeuken-essenbos respectievelijk het kruiden- en faunarijk grasland moet plaatsvinden conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021, conform de notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021, conform de tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001, conform paragraaf 3.2 respectievelijk paragraaf 3.3 respectievelijk paragraaf 3.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief

- revisie 6.0' van 30 oktober 2020, conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
- r. halverwege september, aan het einde van de nazorgperiode, moet een inboetschouw uitgevoerd worden om na te gaan hoeveel beplanting is uitgevallen conform de notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021. Deze schouw moet uitgevoerd worden in het bijzijn van het bevoegd gezag. Aanvrager moet hiertoe het initiatief nemen en moet contact opnemen met de Provincie Limburg, mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, via e-mail rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99;
 - s. alle mitigerende en compenserende beplantingsmaatregelen en het compensatiegebied, zoals voorgeschreven in deze ontheffing en conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021, conform de notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021, conform de tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001, conform paragraaf 3.2 respectievelijk paragraaf 3.3 respectievelijk paragraaf 3.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020, conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021, moeten na aanleg minimaal 10 jaar beheerd worden door IKL Limburg of gelijkwaardig, conform hoofdstuk 3 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020, conform de memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021. Deze beheerperiode omvat zowel de nazorgperiode (2 jaar) als minimaal 8 jaar beheer na afloop van de nazorgperiode;
 - t. de voorschriften a, b, c en d moeten onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden;
 - u. de aanleg, nazorg en inboet van het compensatiegebied moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
15. Mitigerende maatregelen die voor broedvogels getroffen moeten worden, zijn:
- a. kap- en sloopwerkzaamheden moeten uitgevoerd worden buiten het broedseizoen (dus niet van maart tot en met juli);
 - b. er moet gebruik worden gemaakt van goed licht- en geluidbeheer. Er mag alleen in de periode van augustus tot en met februari gewerkt worden, en alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang, of de werkverlichting dient van het bos af gericht te worden;

- c. de 2 nesten van de blauwe reiger, eventuele nesten van de grauwe vliegenvanger en de kneu en nesten waar de koekoek eieren in legt, alleen in het te kappen deel van het bos, mogen alleen buiten het broedseizoen, dus van augustus tot en met februari, verwijderd worden;
 - d. voor de bosuil moet een extra nestkast geplaatst worden voor januari 2022 conform paragraaf 2.4 en figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - e. voorafgaand aan de kap van bomen moet een laatste eenmalige inspectie uitgevoerd worden op het voorkomen van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van broedvogels;
 - f. het plangebied met grazig of landbouwkundig karakter moet voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor broedvogels, door de (korte) vegetatie te verwijderen en/of kort te houden en/of door voor vormen van verstoring te zorgen (bijvoorbeeld vliegers met vogel verschrikkende werking, man met hond);
 - g. de werkzaamheden, die plaatsvinden in het plangebied met grazig of landbouwkundig karakter, moeten vlak voor het broedseizoen ingezet worden, waarna continu doorgewerkt moet worden (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt;
 - h. tijdens de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden of (her)vestiging van beschermde soorten plaatsvindt. Als toch dieren worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de dieren de huidige verblijfplaats(en) zelfstandig hebben verlaten;
 - i. de voorschriften c, d, e, f en h moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
16. Mitigerende maatregelen die voor de steenmarter getroffen moeten worden, zijn:
- a. werkzaamheden ten behoeve van het bouwrijp maken van het plangebied mogen alleen in de periode van 15 augustus tot en met februari uitgevoerd worden op plekken waar steenmarter kan voorkomen, zoals in te amoveren opstallen.
17. Mitigerende maatregelen die voor de vleermuizen getroffen moeten worden, zijn:
- a. in de periode tot 1 mei moeten de bomen visueel worden beoordeeld op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (onder andere holten, takscheuren, en loshangend schors). Hierbij moet ernaar gestreefd worden dat alle bomen beoordeeld worden in deze periode. Dit beoordelen moet gebeuren met een verrekijker vanaf de grond door een ter zake kundig ecooloog samen met de Zoogdiervereniging. Hierbij moeten de inzichten van de boomverkenning van LIVADI gebruikt worden conform verslaglegging 'Aanvullend ecologisch veldonderzoek (bomeninspectie vleermuizen), Bosperceel tussen A2 en N276 te Born-Holtum' door Adviesbureau Livadi met projectnummer 1808.AG.ECO2 van 3 september 2018. Bomen met potentiële verblijfplaatsen moeten met blauwe verf gemarkeerd worden;
 - b. de kap van de bomen mag alleen plaatsvinden in de periode van 1 september tot en met 31 december met inachtneming van voorschrift c en d;
 - c. in de periode 1 september tot 1 oktober (en bij dagtemperaturen boven de 10 graden Celsius en avondtemperaturen boven de 7 graden Celsius voor voorschrift c.2, c.4 en c.5) moeten de volgende werkzaamheden uitgevoerd worden:
 - 1. als nog niet alle bomen beoordeeld zijn conform voorschrift a, dan moet dat in deze periode afgerond worden;

2. loszittend schors moet verwijderd worden middels boomklimmen of met een hoogwerker;
3. loszittend schors mag pas verwijderd worden als deze ontheffing onherroepelijk is;
4. in de bomen met holtes moeten exclusion flaps opgehangen worden die minimaal 3 tot 7 dagen moeten hangen voordat deze bomen gekapt mogen worden conform voorschrift c.8;
5. in de periode van 1 tot 24 september moeten bomen met loszittende schors dakpansgewijs van beneden naar boven met folie ingewikkeld worden. Op plaatsen waar vleermuizen uitvliegen, moet een lat aangebracht worden, zodat er een uitvliegplek is, die te glad is voor de vleermuizen om in te vliegen. Deze werkzaamheden moeten plaatsvinden door in de boom te klimmen dan wel met een hoogwerker machinaal;
6. tussen het aanbrengen van de folie conform voorschrift b.3 en de kap van de bomen moeten minimaal 3 opeenvolgende warme dagen (dagtemperaturen boven de 10 graden Celsius en avondtemperaturen boven de 7 graden Celsius) zijn (tot uiterlijk 24 oktober);
7. vitale bomen zonder gebreken als holten, takscheuren en/of loshangend schors kunnen regulier gekapt worden door deze vrij te laten vallen, zonder andere bomen te beschadigen;
8. bomen met holten moeten gekapt worden als een ter zake kundig ecooloog daar toestemming voor heeft gegeven. Deze kap moet machinaal plaatsvinden door de bomen met een hijskraan bovenin te zekeren en vervolgens de boom onderaan af te zagen. Daarna moet de boom recht op rustig naar beneden worden gelaten. Holtes welke afgesloten dreigen te worden wanneer deze worden neergelegd moeten worden gecontroleerd. Indien aan beide kanten holten met vleermuizen aanwezig zijn, moeten de vleermuizen uit de holte ter plaatse worden weggevangen. Het moment van kap moet drie tot zeven dagen na het ophangen van de exclusion flaps plaatsvinden;
- d. in de periode 1 oktober tot en met 31 december moeten de volgende werkzaamheden uitgevoerd worden:
 1. bomen zonder potentiële verblijfplaatsen of bomen die waarde vrij gemaakt zijn conform voorschrift c.2, c.4 en c.5 kunnen regulier gekapt worden door deze vrij te laten vallen als een ter zake kundig ecooloog daar toestemming voor heeft gegeven;
 2. bomen waar een ter zake kundig ecooloog geen toestemming voor heeft gegeven om regulier te kappen, moeten op de volgende manier gekapt worden:
 - i. voorafgaand aan de kapwerkzaamheden moeten delen van de betreffende bomen handmatig ruim worden uitgekroond door in de boom te klimmen of met behulp van een hoogwerker;
 - ii. vervolgens moet de stam in delen worden gezaagd, waarbij ruim rond loshangende schors, spleten en holten gezaagd moet worden. Er moet worden gezaagd op plek waar de schors nog vast op de stam zit;
 - iii. elk gezaagd deel moet recht op met een kraan neergelaten worden en recht op op het maaiveld gezet worden. Dit moet rustig en zorgvuldig gebeuren;
 - iv. de boomdelen moeten endoscopisch worden gecontroleerd op aanwezigheid van vleermuizen;

- v. in een koude periode (dagtemperaturen onder de 10 graden Celsius en avondtemperaturen onder de 7 graden Celsius moet de boom na een week worden doorgezaagd, ecologisch gecontroleerd worden en worden afgevoerd. In een warme periode (dagtemperaturen boven de 10 graden Celsius en avondtemperaturen boven de 7 graden Celsius) kan dit na enkele dagen al plaatsvinden;
- e. de verlichting op het dak van het huidige fabrieksgebouw van VDL Nedcar en op het huidige fabrieksterrein (zoals de Traileryard en de GOK) moet aangepast en beperkt worden om lichtuitstraling naar de omgeving te voorkomen. Dit geldt ook voor de fabrieks- en terreinuitbreiding;
- f. werkzaamheden in de buurt van verblijfsplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen worden bij voorkeur uitgevoerd van december tot en met februari. Lukt dat niet, dan mag in de periode van maart tot en met november tussen een uur na zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang gewerkt worden;
- g. wordt in de periode van maart tot en met november tussen een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsopkomst gewerkt in de buurt van verblijfsplaatsen, foerageergebieden en/of vliegroutes van vleermuizen, dan mag dat alleen met goed licht- en geluidbeheer. Dat betekent:
 - 1. gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. Bij deze verlichting is de verlichtingskleur amber met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk aan 45;
 - 2. kunstmatig licht enkel daar te richten waar het ook daadwerkelijk nodig is en dit zo te doen dat deze weg van de verblijfsplaatsen, het foerageergebied of vliegroute schijnt door gebruik te maken van armaturen die het licht door middel van een scherpe bundel één bepaalde kant op richten en hiermee verstrooiing van licht minimaliseren;
 - 3. het aantal lampen, de lichtintensiteit en het gebruik van hoge lichtmasten met veel lichtverstrooiing te beperken;
 - 4. voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen. Ook hiervoor gelden de bovenvermelde restricties;
 - 5. de geluidbelasting bij de werkzaamheden mag niet meer bedragen dan 80 dB;
 - 6. bij het werken bij daglicht mag ook tussen een uur voor zonsondergang en een uur na zonsopgang geen kunstlicht gebruikt worden (ook niet voor bijvoorbeeld een bouwkeet);
- h. de voorschrift a, b, c en d moeten uitgevoerd worden door een ter zake kundig ecooloog of onder dagelijks toezicht van een ter zake kundig ecooloog en conform de notitie 'Beoordeling aanvullende maatregelen bomenkap Sterrebos te Born' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2021.xxx van 15 maart 2021 en conform de memo 'Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 16 maart 2021;
- i. voorschrift e moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.

18. Compenserende maatregelen die voor de vleermuizen getroffen moeten worden, zijn:
 - a. er moeten voor 1 april 2021 de volgende vleermuiskasten opgehangen worden:
 - 48 stuks Schwegler 2F;
 - 4 stuks Schwegler 1 FS (of Schwegler FS);
 - 4 stuks Schwegler 1 FW (of Schwegler FW);
 - 10 stuks VK WS 04;
 - 6 stuks VK WS 04 met langere platen welke verder uitsteken aan de onderzijde;
 - 12 stuks Schwegler 1 FD;
 - 34 stuks Schwegler 1ff (of Schwegler FF) waarvan 2 met een versmalde ingang;
 - b. 2 van de al 12 geplaatste VK WS 04 kasten moeten voor 1 april 2021 verplaatst worden naar bomen die niet gekapt worden en aan deze bomen opgehangen worden;
 - c. een deel van de vleermuiskasten moet worden bevestigd aan palen waarbij de onderzijde van de kasten op minimaal 4,5 meter hoogte hangt;
 - d. de vleermuiskasten zoals genoemd onder voorschrift a moeten minimaal één vleermuizenzeizoen (maart tot en met september) simultaan aanwezig zijn met de huidige verblijfplaatsen in de bomen, voordat gestart kan worden met de kap van de bomen;
 - e. de vleermuiskasten zoals genoemd onder voorschrift a moeten conform paragraaf 2.3 en conform figuur 2.18 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021 geplaatst worden;
 - f. de vleermuiskasten moeten in maart, april, augustus of september van jaar 1, 3 en 5 na de kap van het Sterrebos schoongemaakt worden conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020. Na deze periode moeten de vleermuiskasten elke 3 jaar gecontroleerd en schoongemaakt worden;
 - g. 6 bomen die nu gebruikt worden als verblijfplaats moeten overgeplaatst worden naar de locaties conform figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020. Deze bomen moeten worden afgezaagd, gekandelaberd en in een gat teruggeplaatst worden. Dit moet in groepsverband gebeuren;
 - h. ten noorden en noordoosten van het Sterrebos moet minimaal 6,39 ha nieuw bosgebied aangelegd worden waarbij een bosbeheer moet worden ingesteld dat gericht is op een toename van het aantal spechtenholen, kieren en gaten;
 - i. er moeten bomen aangeplant worden in het gebied ten (noord)oosten van het Sterrebos. Deze vliegroute moet voldoen aan de volgende eisen:
 - bomen moeten minimaal 5 meter hoog zijn;
 - de onderste kroonbreedte moet minimaal 2,5 meter zijn;
 - de plantafstand moet maximaal 7 meter zijn;
 - bij dubbele rijen op maximaal 7 meter van elkaar geplant, moet de plantafstand maximaal 16 meter zijn;

- j. langs de Geleenbeek ten oosten van de uitbreiding van VDL Nedcar moet een dubbele bomenrij (eiken) aangeplant worden als vliegroute. Maatvoering en plantafstanden moeten voldoen aan het gestelde in voorschrift i;
- k. aan de noordkant van VDL Nedcar moet een nieuwe bomenrij worden aangeplant (compensatiegebied langs fietspad). Maatvoering en plantafstanden moeten voldoen aan het gestelde in voorschrift i;
- l. langs de zuidkant van de Holtummerweg moeten nieuwe bomen worden aangeplant en de zieke essen moeten door andere soorten worden vervangen. Deze vliegroute dient aan te sluiten op de onderdoorgang van de A2. Maatvoering en plantafstanden moeten voldoen aan het gestelde in voorschrift i;
- m. tussen de Holtummerweg en de onderdoorgang D5 onder de A2 moet een verbinding instand blijven als vliegroute voor watervleermuis. Dit moet migratie onder de snelweg door mogelijk maken naar de westelijk langs de Venkebeek beoogde compensatiepercelen. Ter afscherming moet er een haag geplant worden tussen het industrieterrein en de Venkebeek;
- n. voordat de zomereiken aan weerszijden van de huidige N276 gekapt worden, moet een verplantbaarheidsonderzoek worden opgesteld en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden toegezonden, met als uitgangspunt dat zoveel mogelijk van deze bomen worden overgeplaatst of verplant naar de verlegde N276, naar het compensatiegebied, naar de oostelijke plangrens langs de Geleenbeek of naar de nog aan te leggen hopovers. Het verplantbaarheidsonderzoek bevat een onderbouwde afweging welke bomen wel/niet verplaatst kunnen worden, naar welke locatie(s), de daarbij behorende kosten en een conclusie. Na goedkeuring van de onderbouwde afweging door het bevoegd gezag moeten de bomen worden overgeplaatst of verplant conform deze afweging;
- o. langs de verlegde N276 moeten nieuwe bomen worden aangeplant (zo mogelijk door overplaatsen en verplanten met de bestaande bomenlaan langs de huidige N276). Deze nieuwe vliegroute moet aangeplant zijn voor de kap van de bomen langs de N276 plaatsvindt, of er moet een tijdelijk voorziening (bijvoorbeeld schermen) komen die de functie van vliegroute tijdelijk kan overnemen;
- p. zowel in 't Hout als in het Limbrichterbos als in de Rollen als in de Doort als in het IJzerenbos moet een oud-hout eiland gecreëerd worden op een locatie waar niet gecreëerd wordt en waar bomen dus uit zichzelf mogen vallen, zonder gevaar voor bezoekers. Hiervoor moet aanvrager met Natuurmonumenten, Waterschap Limburg, de gemeente Sittard-Geleen en Staatsbosbeheer in 2021 een overeenkomst sluiten dat er voor een periode van 30 jaar geen bosbeheer plaatsvindt in de kern van deze vijf bossen. Daarnaast moet in de overeenkomst opgenomen worden dat er tenminste vijf eilanden van elk vijf hectare moeten worden gerealiseerd. De locaties dienen door het bevoegd gezag goedgekeurd te worden;
- q. per locatie van voornoemde oud-hout eilanden moeten 6 extra vleermuiskasten worden opgehangen om kraam- en zomerverblijfplaatsen te optimaliseren. Dit moeten 2 Schwegler 1FS en 4 VK WS 04 kasten per locatie zijn;
- r. het beheer van het gedeelte van het Sterrebos dat behouden blijft, moet gericht zijn/blijven op de realisatie van oud-bos;

- s. ter plaatse van de bestaande N276 en de nieuwe N276 moeten voor 31 december 2022 met behulp van beplanting 3 hopovers voor vleermuizen gecreëerd worden conform figuur 2.19 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - t. ter plaatse van de N297 moeten maatregelen worden getroffen die de noord-zuidverbinding voor de vleermuizen over de N297 in stand houden en die de verbinding met de Rollen en het Limbrichterbos voor de vleermuizen waarborgen. Daarnaast moet de landschappelijke aansluiting via Mitsubishi avenue en beplanting in de vorm van hagen rondom de parkeerplaats aan de Limbrichterweg gerealiseerd worden, ter mitigatie van de vliegroute voor laatvlieger en als alternatieve verbinding naar het zuidelijk gelegen Limbrichterbos. Hiervoor moet een optimalisatievoorstel met een voorstel voor deze maatregelen, werkwijzen en bijbehorende kosten gemaakt worden dat ter goedkeuring aan het bevoegd gezag voorgelegd moet worden. Na goedkeuring moeten de maatregelen conform het optimalisatievoorstel gerealiseerd worden;
 - u. een 10 meter brede houtsingel moet gerealiseerd worden aan de zuidzijde van de N297, langs de Limbrichterweg, ter verbinding naar het Limbrichterbos;
 - v. de locaties van de hop overs moeten vleermuisvriendelijk worden verlicht met amberverlichting. Bij deze verlichting is de verlichtingskleur amber met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk aan 45;
 - w. bovenstaande voorschriften moeten worden uitgevoerd conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021, conform paragraaf 2.1 en 2.3 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform de memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021 en onder toezicht van een ter zake kundig ecoloog.
19. Mitigerende maatregelen die voor de das getroffen moeten worden, zijn:
- a. de dassenburcht in het plangebied moet ongeschikt worden gemaakt op de volgende wijze:
 - 1. twee maanden voor de start van de werkzaamheden moet gedurende twee weken met wildcamera's op iedere ingang van de burcht het gebruik van de burcht worden geïnterpreteerd;
 - 2. wordt de burcht intensief gebruikt en functioneert deze als een hoofdburcht, dan moet een corridor aangelegd worden van dassenraster tussen de huidige burcht en de nieuwe kunstburcht die tegen het Sterrebos aan ligt. In het raster moeten kleppen geplaatst worden, zodat de dassen wel bij hun huidige burcht komen en zodat ze worden gedwongen om via het raster rond de nieuwe kunstburcht de corridor te verlaten. Bij de nieuwe kunstburcht moet de das met valfruit en mais gevoerd/gelokt worden. Indien de nieuwe kunstburcht ontdekt is, moet minimaal een week voor de start van de werkzaamheden de oude burcht onbereikbaar worden gemaakt door de kleppen bij deze burcht dicht te zetten en de corridor af te sluiten. Dit moet gebeuren conform figuur 2.7 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;

3. in de periode dat de nieuwe kunstburchten ontdekt worden, mogen in een straal van 200 meter geen menselijke activiteiten plaatsvinden;
 4. wordt de burcht sporadisch of niet gebruikt, dan moet de burcht in de periode september tot en met oktober ongeschikt gemaakt worden door deze te vergraven;
 - b. alle werkzaamheden moeten worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang en niet later dan 19.00 uur, en alleen in de periode juli tot en met november;
 - c. bij beëindiging van de dagelijkse werkzaamheden dient afval opgeruimd te zijn en gebruikte machines en voertuigen moeten buiten een straal van 20 meter van de buitenste pijpen van de twee kunstburchten (conform voorschrift 20) staan;
 - d. de locatie van de twee kunstburchten (conform voorschrift 20) dient ongeschonden en vrij te blijven van activiteiten en duidelijk in het veld moet herkenbaar een vrijwaringszone gemarkeerd worden door een visuele markering op 20 meter van de burcht aan te brengen (bijvoorbeeld met een op palen bevestigde afzetplank). Dit dient zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden te worden gedaan en zo spoedig mogelijk na voltooiing van de werkzaamheden ongedaan te worden gemaakt;
 - e. de voorschriften a.1, a.2 en a.4 moeten onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
20. Compenserende maatregelen die voor de das getroffen moeten worden, zijn:
- a. er moeten 2 kunstburchten gerealiseerd worden, één aan de rand van het resterende deel van het Sterrebos en één in de bosschage ten zuiden van de Holtummerweg. Deze kunstburchten moeten minimaal 6 maanden voor de start van de kap van het Sterrebos en voor het ongeschikt maken van de huidige burcht, klaar zijn. De kunstburchten moeten bestaan uit een begroeide kunstburcht met minimaal 2 kamers per aanwezige das en uit een aantal loze pijpen (30 cm doorsnee). Op de nieuwe locaties moet eerst de humushoudende laag afgegraven worden. Vervolgens moet het buizensysteem en de centrale punten (betonnen bakken van 1 bij 1 meter) aangelegd worden samen met een ontluichtingsbuis (pvc 125 mm), waarna een laag van maximaal twee meter zand uit het plangebied moet worden aangebracht. Dit moet gebeuren conform figuur 2.7, 2.8 en 2.9 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform figuur 3.1 van 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;
 - b. het bestaande leefgebied voor de dassen moet kwalitatief verbeterd worden door de inrichting en het beheer aan te passen, waardoor het habitat verbeterd wordt van marginaal naar optimaal habitat. Dit moet gebeuren door te zorgen dat het preferente leefgebied rondom de kunstburchten (in een straal van 500 meter) van optimale kwaliteit is en bestaat uit kruidenrijk grasland, bos en een hoogstam fruitboomgaard. Daarnaast moeten er voldoende landschapselementen zijn waar ze zich langs kunnen verplaatsen en waar ze dekking kunnen vinden. Specifieke aandacht moet er zijn voor het inbrengen van een rij gemengde perenrassen die meteen in het eerste jaar vrucht dragen en een afschermdende meidoornhaag van 1 meter breedte en 2 meter hoogte met randvegetatie en een graslandstrook langs de Gouverneur G. Ruijs de Beerenbroucklaan ter afscherming van de kunstburcht.

Voorgaande moet gebeuren conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021 en conform paragraaf 2.1 en 2.2.3 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;

- c. er moet een ecologische verbinding langs de Geleenbeek gerealiseerd worden door onder de brug een bestaande duiker onder de N276 te vervangen door een faunapassage onderlangs. De brug moet over een natuurzone worden gelegd die aan beide zijden begraasd moet worden door runderen. De brug moet zowel aan de noord als zuidkant van de Geleenbeek hoog genoeg zijn om deze begrazing mogelijk te maken. Het moet een robuuste brug worden geschikt als corridor voor wild (als ree en wild zwijn) en andere soorten (naast de das reptielen als levendbarende hagedis), dit kan door brede oeverzones onder de weg door te laten lopen.
Dit moet gebeuren conform paragraaf 2.2.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - d. bij de bestaande overgang van de N276 over de Geleenbeek moet de duiker ter plekke via loopplanken geschikt gemaakt worden als faunapassage. Dit moet gebeuren conform paragraaf 2.2.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - e. langs het nieuwe tracé van de N276 ter hoogte van het compensatiegebied moet een dassenraster worden geplaatst, ter voorkoming van verkeersslachtoffers en ter geleiding van dieren naar de faunapassage. Dit raster moet op elke 250 meter strekkende lengte voorzien worden van dassenpoorten als terugweg voor kleinere dieren die ondanks het raster aan de verkeerde kant terecht zijn gekomen. De dassenpoorten bestaan uit een schuin in het raster bevestigd luikje dat enkel geopend kan worden vanaf de zijde van de wegen en automatisch dicht valt. Het dassenraster moet geplaatst worden conform figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - f. de voorschriften a, b, c, d en e moeten onder toezicht van een ter zake kundig ecoloog uitgevoerd worden.
21. Mitigerende maatregelen die voor de levendbarende hagedis getroffen moeten worden, zijn:
- a. er moeten een transect over de gehele westflank van het Sterrebos met tapijttegels en dakpannen uitgelegd worden die hagedissen aantrekken om te zonnen, gedurende de periode half april tot en met juni;
 - b. alle aanwezige levendbarende hagedissen in het te kappen bos en de randvegetatie moeten worden weggevangen in de periode van half april tot en met juni van het jaar dat de kap plaatsvindt, door middel van hengeltjes, emmers of vangpotten;
 - c. de weggevangen levendbarende hagedissen moeten meteen daarna verplaatst worden naar aangrenzend geschikt compensatiegebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, bijvoorbeeld langs de stroomopwaartse delen van de Geleenbeek met vervilte grasmat en ruigtes;
 - d. de voorschriften a, b en c moet onder toezicht van een ter zake kundig ecoloog uitgevoerd worden.

22. Compenserende maatregelen die voor de levendbarende hagedis getroffen moeten worden, zijn:
 - a. in de open graslaan aan de oostzijde (daar waar vanwege leidingen geen bomen geplaatst mogen worden) moeten houthopen gerealiseerd worden in de westelijke bosrand conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021 en conform paragraaf 2.1 en 2.8 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - b. voorschrift a moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
23. Mitigerende maatregelen die voor de kleine ijsvogelvlinder getroffen moeten worden, zijn:
 - a. bij het verwijderen van de vegetatie van het Sterrebos moet de wilde kamperfoelie niet worden afgevoerd, maar worden herplant in het compensatiegebied (inclusief eieren en/of rupsen van de kleine ijsvogelvlinder) gedurende de kap van het Sterrebos. Lange lianen moeten als snoeiafvalmateriaal overgeplaatst worden. De wilde kamperfoelie mag alleen in juli voorafgaand aan de kap van het Sterrebos worden herplant;
 - b. voorschrift a moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
24. Compenserende maatregelen die voor de kleine ijsvogelvlinder getroffen moeten worden, zijn:
 - a. nieuwe wilde kamperfoelie moet aangeplant worden eind oktober/november of in februari/maart conform het 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021 en conform paragraaf 2.1 en 2.9 en figuur 2.6 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
 - b. voorschrift a moet onder toezicht van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd worden.
25. Na oplevering van het werk door de aannemer moet door een ter zake kundig ecooloog een beknopt logboek met eindevaluatie opgeleverd worden ter onderbouwing van het naleven van het ecologisch werkprotocol door de betrokken partijen. Dit logboek moet binnen 3 maanden na oplevering van het werk door de aannemer worden toegestuurd aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
26. Monitoring voor de vleermuizen moet plaatsvinden door een ter zake kundig ecooloog in jaar 1, 3, 5 en 12 na afronding van de kap van het Sterrebos conform paragraaf 5.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020, conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020 en conform de brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021. Hierbij moet het gebruik en de functies van de aangebrachte voorzieningen als verblijfplaats en het aangelegde leefgebied door de vleermuizen worden onderzocht. Deze monitoring moet plaatsvinden op de volgende wijze:

- a. in de periode van november tot half februari, afhankelijk van klimatologische omstandigheden, moeten de vleermuiskasten die geschikt zijn als winterverblijf (, VK WS 04, Schwegler 1 FW, Schwegler 1 FD en Schwegler 1 FS) eenmalig gecontroleerd worden op overwinterende vleermuizen. De VK WS 04 moet van onderaf bekeken worden met een zaklamp of endoscoop. De Schwegler 1 FW, Schwegler 1 FD en Schwegler 1 FS moeten open worden gemaakt door met een voldoende lange ladder de kasten te bereiken en deze zo kort mogelijk open te maken. Dit mag enkel worden gedaan door een ter zake kundig ecooloog met de juiste inentingen;
- b. in de periode van november tot half februari bij een periode van minimaal drie dagen nachtvorst moeten de geschikte overwinteringsruimtes in kasteel Wolfrath geïnspecteerd worden op overwinterende vleermuizen;
- c. in de periode 15 mei tot 15 juli moeten minimaal twee bezoeken aan de gerealiseerde voorzieningen alsook aan het resterende deel van het Sterrebos gebracht worden, waarbij de gerealiseerde vleermuiskasten eenmalig visueel worden geïnspecteerd door van onderaf de voorziening in te schijnen met een lamp zonder de kasten open te maken. Daarna moeten de kasten dezelfde avond gecontroleerd worden met een detector op uitvliegende dieren;
- d. in de periode van 1 juni tot 15 juli moeten de kraamkasten eenmalig visueel worden geïnspecteerd door van onderaf de voorziening in te schijnen met een lamp zonder de kasten open te maken. Daarna moeten de kasten dezelfde avond gecontroleerd worden met een detector op uitvliegende dieren;
- e. in de periode van 15 augustus tot 15 september moeten minimaal twee bezoeken aan de gerealiseerde voorzieningen alsook aan het resterende deel van het Sterrebos gebracht worden. Bij het bezoek moeten de gerealiseerde vleermuiskasten binnenin worden gecontroleerd op activiteit middels een visuele inspectie. Daarna moeten de kasten dezelfde avond gecontroleerd worden met een detector op uitvliegende dieren;
- f. in de periode van 15 mei tot 31 augustus moet de functie van alle vliegroutes worden onderzocht door het plaatsen van loggers (bij voorkeur type Ana-bat). De loggers moeten in deze periode in totaliteit 4 weken blijven hangen, dit kan of gedurende 4 weken achter elkaar of gedurende 4 losse weken;
- g. in de periode van 1 juni tot 15 juli en in de periode van 1 augustus tot 1 oktober moet telkens gedurende een week onderzoek worden uitgevoerd met 3 stand-alone detectors waarbij de recorder op hoogte in de boom hangt. Deze detectors moeten geplaatst worden op de locatie tussen de N276 en de Geleenbeek (nieuwe vliegroute, hop-over en foerageergebied), in het resterende deel van het Sterrebos (foerageergebied) en bij de nieuwe bomenlaan door het compensatiegebied heen conform figuur 2.10 van 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;
- h. de resultaten van de monitoring moeten worden vergeleken met de resultaten van de vleermuisonderzoeken uit 2018 tot en met 2020;

- i. indien de vleermuissoorten (en de verstoorde of vernietigde functies van hun leefgebied) waarvoor deze ontheffing wordt aangevraagd niet op dezelfde wijze aanwezig zijn tijdens de monitoring of het is niet aannemelijk dat de soort er naar verloop van tijd terugkeert, dan dient een ter zake kundig ecooloog een voorstel op te stellen om het gebruik door de betreffende vleermuissoorten alsnog te kunnen waarborgen of elders in het compensatiegebied te realiseren. Dit voorstel moet ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bevoegd gezag.
27. Monitoring voor de das moet plaatsvinden door een ter zake kundig ecooloog in jaar 1, 3, 5 en 12 na de kap van het Sterrebos conform paragraaf 5.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020. Hierbij moet het gebruik en de functies van de aangebrachte voorzieningen en het aangelegde leefgebied door de das worden onderzocht. Deze monitoring moet plaatsvinden op de volgende wijze:
- a. in de eerste week van januari moet één camera per kunstburcht gericht op de uitgang van de pijp(en) en de directe omgeving van de burchten worden opgehangen. Deze moet blijven hangen tot en met mei;
 - b. in de eerste week van januari moet een wildcamera opgehangen worden, gericht op één van de uiteindes van de faunapassage. Deze moet blijven hangen tot en met mei;
 - c. afhankelijk van het type camera en de levensduur van de batterijen moeten de camera's één of meerdere malen per seizoen worden gecontroleerd;
 - d. het gebruik van het compensatiegebied als foerageergebied moet uitgevoerd worden middels een sporenonderzoek begin januari en een sporenonderzoek eind mei (verse graafsporen, markeringen en pootafdrukken);
 - e. indien na drie jaar geen interesse is getoond in één of beide kunstburchten en er tevens geen aanname is voor toekomstig gebruik, dan dient een ter zake kundig ecooloog een voorstel op te stellen hoe de kunstburcht alsnog in gebruik kan worden genomen. Dit voorstel moet ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bevoegd gezag.
28. Monitoring voor de levendbarende hagedis moet plaatsvinden door een ter zake kundig ecooloog in jaar 1, 3, 5 en 12 na de kap van het Sterrebos conform paragraaf 5.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020. Hierbij moet het gebruik en de functies van het aangelegde leefgebied door de levendbarende hagedis worden onderzocht. Deze monitoring moet plaatsvinden op de volgende wijze:
- a. bij realisatie van het compensatiegebied moeten twintig dakpannen verspreid neergelegd worden aan de randen van de mantel- en zoom vegetatie (de dakpannen kunnen verplaatst worden bij de monitoringsrondes indien deze moeilijk bereikbaar zijn geworden door de vegetatie);
 - b. in mei moeten deze dakpannen na 12.00 uur omgedraaid worden voor onderzoek naar rustende levendbarende hagedissen;

- c. in de periode van 1 april tot eind mei moet een eenmalige controle naar levendbarende hagedissen plaatsvinden tussen 09.00 en 12.00 uur langs de randen van het compensatiegebied (bermen, bosranden en lokale ruigtes). Dit moet gedaan worden bij zonnig weer van circa 12 tot 14 graden Celsius.
29. Monitoring voor de kleine ijsvogelvinder moet plaatsvinden door een ter zake kundig ecooloog in jaar 1, 3, 5 en 12 na de kap van het Sterrebos conform paragraaf 5.4 van het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020 en conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020. Hierbij moet het gebruik en de functies van het aangelegde leefgebied door de kleine ijsvogelvinder worden onderzocht. Deze monitoring moet plaatsvinden op de volgende wijze:
- a. in de periode van 1 maart tot 1 mei moet op een zonnige dag (nadat de kamperfoelie in blad staat) gezocht worden naar rupsen van de kleine ijsvogelvinder. Dit moet eenmalig uitgevoerd worden op de locaties waar kamperfoelie wordt aangeplant, alsook in het resterende deel van het Sterrebos.
30. Monitoring voor de vegetatie moet plaatsvinden door een ter zake kundig ecooloog in jaar 1, 2, 3, 5 en 12 na de kap van het Sterrebos conform 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020. Deze monitoring moet plaatsvinden op de volgende wijze:
- a. in de periode van 1 maart tot 1 mei en eind mei moeten er vegetatieopnamen en een kartering van de vegetatie in het compensatiegebied gemaakt worden middels de Tansley-methode voor de voorjaarssoorten en de zomersoorten. Specifiek moet hierbij worden gelet op de overgezette delen met oud-bosplantensoorten en hoe deze aanslaan. Er moeten vlakdekkende lijsten gemaakt worden van alle plantensoorten die zich binnen het compensatiegebied gevestigd hebben. Hierbij wordt de SNL-methode gevolgd (vlakken van 50 x 50 m) waarbij van de kenmerkende plantensoorten ook de abundantie wordt vastgelegd volgens de Tansley-schaal.
31. De monitoring dient ook antwoord te geven op de volgende vragen:
- a. in welke periode van het jaar worden de voorzieningen gebruikt en door welke soorten?
 - b. is er sprake van voortplantingssucces?
 - c. worden de voorzieningen door de soorten waarvoor de compensatie is gerealiseerd gebruikt en zijn er ook meekoppelkansen door andere soorten geconstateerd (en zorgen deze mogelijk voor een conflict in het voorkomen van de doelsoort)?
 - d. zijn er voldoende compenserende voorzieningen gerealiseerd om de populatie van vóór de ingreep te kunnen waarborgen?
 - e. zijn er eventueel maatregelen nodig om de waarde van de voorzieningen voor de soorten te verhogen of beter aan te laten sluiten bij oorspronkelijke gebruik van het landschap, en zo ja, welke?

De monitoringsresultaten, de beantwoording van bovenstaande vragen, de daaruit te trekken conclusies en eventuele voorstellen voor vervolg/bijsturing moeten voor 1 juni in jaar 2, 4, 6 en 13 na

de kap van het Sterrebos worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

Overige

32. Alle werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een ter zake kundig ecooloog op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- Onder een ter zake kundig ecooloog wordt verstaan:
- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
33. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 9 maart 2020, aangevuld op 15, 20 en 29 oktober 2020, 15 en 18 december 2020, 7 januari 2021 en 3, 9, 11 februari 2021 en 5, 16 en 18 maart 2021, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk doden van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, eerste lid, Wnb;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
- het vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), baard/Brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/Myotis brandti*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
- het vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever (*Castor fiber*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
- het opzettelijk vangen van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, Wnb;
- het opzettelijk doden van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, Wnb;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*), de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de das (*Meles meles*), artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b, Wnb;
- het uitzetten van de kleine ijsvogelvinder (*Limenitis camilla*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), artikel 3.34, eerste lid, Wnb.

Op 7 januari 2021 heeft aanvrager verzocht om de ontheffingsaanvraag voor de bever in te trekken.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

1. 'Activiteitenplan Uitbreiding VDL Nedcar, Ontheffingsaanvraag das, kleine ijsvogelvinder en vleermuizen', door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'eindconcept' van 9 maart 2020;
2. 'Activiteitenplan Uitbreiding VDL Nedcar, Ontheffingsaanvraag das, kleine ijsvogelvinder, vleermuizen, bever en levendbarende hagedis', door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief' van 15 oktober 2020;

3. 'Natuurtoets, Uitbreiding VDL Nedcar te Born', door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'eindconcept revisie 00' van 9 maart 2020;
4. 'Natuurrapport, Uitbreiding VDL Nedcar te Born', door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 5.0' van 15 oktober 2020;
5. 'Natuurrapport, Uitbreiding VDL Nedcar te Born', door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
6. 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'eindconcept revisie 00' van 9 maart 2020;
7. 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 5.0' van 15 oktober 2020;
8. 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief revisie 6.0' van 30 oktober 2020;
9. 'Bijlagenrapport natuur, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'eindconcept' van 9 maart 2020;
10. 'Bijlagenrapport VDL Nedcar, Nader onderzoeken soortbescherming' door Antea Group met projectnummer 432287, versie: 'definitief' van 30 oktober 2020;
11. 'Aanvraagformulier ontheffing Soorten Wet Natuurbescherming (Wnb) hoofdstuk 3' van 9 maart 2020;
12. memo 'Leeswijzer bijlagen' door Antea Group van 15 oktober 2020;
13. notitie 'Verwerkingstabel opmerkingen activiteitenplan conceptversie 9 maart 2020' door Antea Group van 15 oktober 2020;
14. notitie 'Verwerkingstabel opmerkingen natuurrapporten opgeleverd op 30 sept 2020' door Antea Group van 15 oktober 2020;
15. notitie 'dwingende redenen van groot openbaar belang' met documentnaam 201111h2 Bijlage 1. Notitie Nut en noodzaak voor dwingende redenen – versie 2.3" CLEAN, aangeleverd op 15 december 2020;
16. 'Quick-scan impact van terugtrekken door BMW op benodigde faciliteiten voor meerdere klanten' door Roland Berger van 11 november 2020;
17. 'Aanvulling Wnb-ontheffingaanvraag, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' door Antea Group met projectnummer 0432287.100, versie: 'definitief revisie 2.0' van 18 december 2020;
18. brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 7 januari 2021;
19. notitie 'Uitvoeringsnotitie plantwerk' door Antea Group met projectnummer 0432287.109 van 19 januari 2021;
20. tekening 'Definitief Ontwerp Beplantingsplan met details en profielen' door Antea Group met tekeningnummer 432287-BP-2-0001;
21. 'Beplantingsplan compensatiebos', revisie CO door Antea Group met projectnummer 0432287.109 aangeleverd op 3 februari 2021;
22. memo 'Beantwoording aanvullende vragen n.a.v. Wnb-ontheffingsaanvraag (zaaknummer 2020-202066)' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 29 januari 2021;
23. brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 9 februari 2021;

24. brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 ontvangen op 11 februari 2021 en bij ons ingeboekt onder DOC-00131185;
25. brief 'Wijziging ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 5 maart 2021;
26. brief 'Aanvulling ontheffingsaanvraag fabrieksuitbreiding VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 15 maart 2021;
27. memo 'Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 12 maart 2021;
28. notitie 'Beoordeling aanvullende maatregelen bomenkap Sterrebos te Born' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2021.xxx van 15 maart 2021;
29. memo 'Correctie datum op notitie Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.101 van 17 maart 2021;
30. memo 'Beschrijving kapmethode Sterrebos' door Antea Group met projectnummer 0432287.100 van 16 maart 2021.

Alle bijlagen bij de aanvraag zijn opgenomen in het 'Bijlagenrapport VDL Nedcar, Nader onderzoeken soortbescherming' door Antea Group met projectnummer 432287, versie: 'definitief' van 30 oktober 2020. Een deel van de hierin opgenomen onderzoeken zijn echter ook separaat aangeleverd bij de ontheffingsaanvraag en bestaan uit de volgende stukken:

1. 'Natuurtoets Wolfrath-Oost, VDL Nedcar BV' door Arcadis van 4 november 2016;
2. verslaglegging 'Aanvullend ecologisch veldonderzoek (bomeninspectie vleermuizen), Bosperceel tussen A2 en N276 te Born-Holtum' door Adviesbureau Livadi met projectnummer 1808.AG.ECO2 van 3 september 2018;
3. 'Nader onderzoek, De das in het uitbreidingsgebied van VDL Nedcar BV' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'concept' van 12 december 2018;
4. 'Nader onderzoek 2018, De das in het uitbreidingsgebied van VDL Nedcar' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief' van 13 februari 2019;
5. notitie 'Vleermuizen in het Sterrebos, Onderzoek naar kraamverblijven van boombewonende vleermuissoorten' door Bionet Natuuronderzoek met rapportnummer: Bionet 2019-04 van 2 oktober 2019;
6. notitie 'Flora- en faunaonderzoek voor uitbreiding van VDL Nedcar te Born' door Faunaconsult van 4 december 2019;
7. notitie 'Onderzoek vleermuizen en beschermde vogelsoorten driehoek Limbrichterweg/N297 (Born)' door Bionet Natuuronderzoek met rapportnummer: Bionet 2019-05 van 20 december 2019;
8. notitie 'Beoordeling onderzoeksinspanning, beschikbare en ontbrekende data en benodigd extra onderzoek in het beoogde uitbreidingsgebied van VLD Nedcar' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2020.012 van 9 april 2020;
9. notitie 'Inschatting haalbaarheid compenseren soort-functie-combinaties vleermuissoorten in het beoogde uitbreidingsgebied van VLD Nedcar' door de Zoogdiervereniging met documentnummer 2020016 van 29 mei 2020;
10. notitie 'Vleermuizenonderzoek voor uitbreiding van VDL Nedcar te Born' door Faunaconsult van 1 september 2020;

11. 'Ecologisch nader onderzoek, VDL Nedcar broedvogelinventarisatie' door Antea Group met projectnummer 0432287.109, versie: 'definitief' van 3 september 2020;
12. notitie 'Onderzoek naar het voorkomen van grote bosmuizen voor uitbreiding van VDL Nedcar te Born' door Faunaconsult van 7 september 2020;
13. notitie 'Inschatting actuele Staat van Instandhouding van de vleermuissoorten in het beoogde uitbreidingsgebied van VDL Nedcar, op basis van veldonderzoek 2016 – 2020 en maatregelen ter mitigatie en compensatie' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2020029 van 28 september 2020;
14. notitie 'Vleermuisonderzoek Born 2020' door Natuurbalans met projectnummer 20-037 van 30 september 2020;
15. notitie 'Aanvullend vleermuisonderzoek in het Sterrebos en omgeving in 2020' door Bionet Natuuronderzoek met rapportnummer: Bionet 2020-05 van 14 oktober 2020;
16. notitie 'dwingende redenen van groot openbaar belang, ten behoeve van aanvraag Wnb-ontheffing, soortbescherming', versie: 'eindversie MSLV sm (3)' van 14 oktober 2020;
17. notitie 'De aangetoonde soorten en functies voor vleermuizen van het beoogde uitbreidingsgebied van VDL Nedcar' door de Zoogdiervereniging met documentnummer N2020030 van 14 oktober 2020;
18. figuur 'Landschapsplan' van 15 oktober 2020;
19. 'Nader onderzoek, De das in het uitbreidingsgebied van VDL Nedcar BV, december 2019 - juni 2020' door Antea Group met projectnummer 0432287.101, versie: 'definitief' van 15 oktober 2020.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.8 en 3.10 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Volledigheid van de aanvraag en opschorting procedure

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij de aanvrager op grond van artikel 4:5 Awb op 1 juli 2020, 24 november 2020 en 21 januari 2021 (deze laatste via mail) in de gelegenheid gesteld om de gegevens aan te vullen. Op 15, 20 en 29 oktober 2020, 15 en 18 december 2020, 7 januari 2021, 3, 9 en 11 februari 2021 en 5 maart 2021, hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

3.4 Voorbereidingsprocedure

Ten behoeve van het project 'Uitbreiding VDL Nedcar' hebben Provinciale Staten van Limburg op 18 april 2019 (Provinciaal blad 2019, 3177) een coördinatiebesluit als bedoeld in artikel 3.33, eerste lid, onder a en b, Wet ruimtelijke ordening genomen. Voor wat betreft de onderhavige ontheffing wordt toepassing gegeven aan dit coördinatiebesluit voor zover gebaseerd op artikel 3.33, eerste lid, onder a Wet ruimtelijke ordening. De ontheffingsaanvraag wordt afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Zie ook paragraaf 1.2.

Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet is op dit besluit van toepassing.

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

3.5 Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit kunt u contact opnemen met mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, via e-mail rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten.

4.1 Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb en in artikel 3.10, tweede lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

4.2.1 Plangebied

VDL Nedcar is als autofabrikant al geruime tijd gevestigd in Born en is uitgegroeid tot één van de grootste werkgevers en een belangrijke economische motor van Zuid-Limburg. Om deze rol structureel te behouden en te versterken is uitbreiding van de fabriek (aan de noordzijde) met een tweede productielijn noodzakelijk. De voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar maakt het mogelijk om nieuwe klanten te kunnen werven en werkgelegenheid te behouden en indien mogelijk uit te breiden.

VDL Nedcar is voornemens om in de omgeving van de huidige locatie uit te breiden, waarbij er voor elk hoofdonderdeel een 2^e locatie gerealiseerd wordt. Voor de uitbreiding is de volgende ruimte noodzakelijk:

- pershal: circa 3,4 ha;
- carrosseriebouw: circa 7,6 ha;
- lakstraat: circa 1,1 ha (als uitbreiding van de huidige lakstraat);
- eindmontage: circa 9,7 ha.

Deze vier onderdelen van het productieproces zijn nu aan elkaar gekoppeld en blijven ook na de voorgenomen uitbreiding aan elkaar gekoppeld.

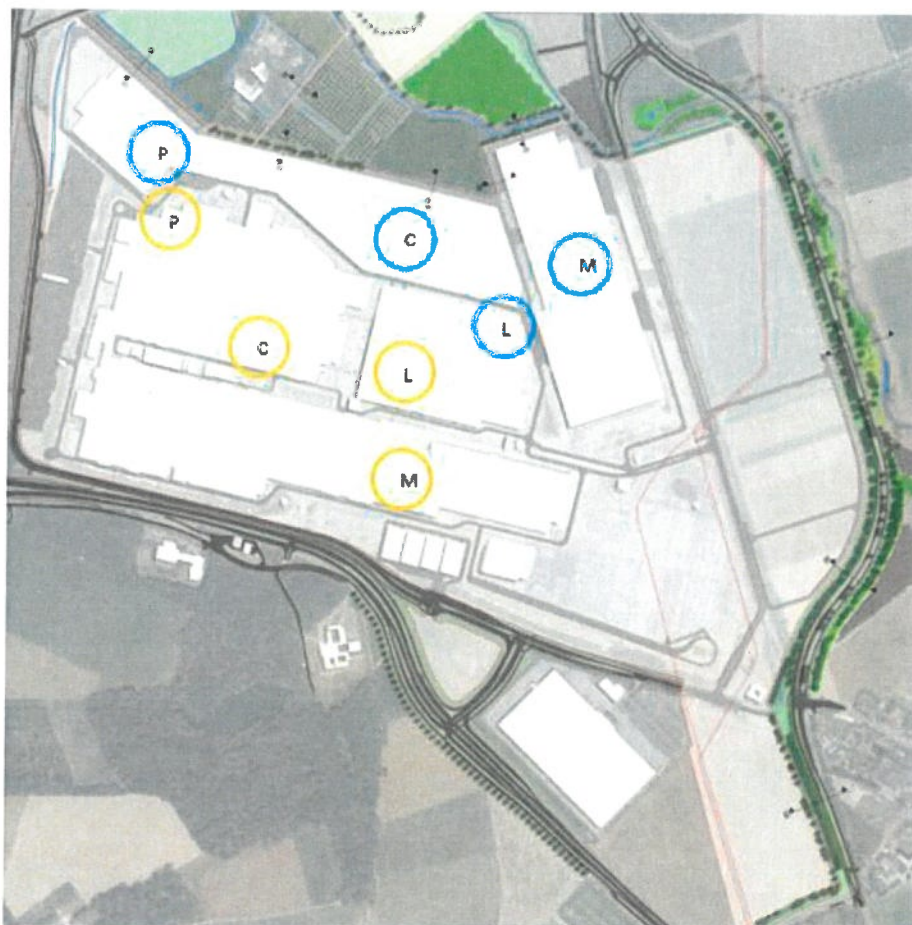
Samen met de andere onderdelen (parkeren, logistiek) gaat het om een uitbreiding van ongeveer 25 ha. Deze benodigde ruimte is gebaseerd op een zo efficiënt mogelijk gebruik van de ruimte, met waar mogelijk en haalbaar dubbel gebruik van de ruimte. De afstand tussen de verschillende onderdelen moet hierbij zo klein mogelijk zijn, vanwege kwaliteitseisen, de risico's op beschadiging en kosten.

Ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar worden de aanwezige groenstructuren ten noorden van het bestaande bedrijventerrein verwijderd. Hieronder vallen het populierenbos, het zuidelijk en noordoostelijk deel van het Sterrebos, de fruitboomgaard en de bomenlanen langs de Kleine Allee en Pasveld (de bomen langs de Grote Allee blijven behouden). Tevens worden aanwezige watergangen gedempt en worden de agrarische percelen bouwrijp gemaakt. De bomenrijen langs de N276 worden later, in tweede instantie, verplant en voor het overige gerooid. Het perceel ten noorden van het plangebied aan de Geleenbeekdal wordt ingericht als grasland waarbij tegen de aangrenzende bosrand een ruigere, grazige vegetatie van 5 meter breed wordt ontwikkeld. Het perceel ten noordoosten van kasteel Wolfrath wordt deels ingericht als hoogstamfruitboomgaard en deels als weiland. Door middel van een 1 meter brede en 2 meter hoge meidoornhaag met randvegetatie en een graslandstrook langs de Gouverneur G. Ruijs de Beerenbroucklaan wordt dit perceel verbonden met het Sterrebos. Langs de Holtummerweg wordt aan de zuidkant begeleidende wegbeplanting aangelegd.

Ten opzichte van de ontheffingsaanvraag acht bevoegd gezag het noodzakelijk dat de inbedding met natuurcompensatie en ondersteunende beplanting door extra maatregelen wordt opgelegd. Hiermee worden de relaties van het compensatiegebied naar bestaande leefgebieden beter ingebed in duurzame maatregelen, zodat de Staat van Instandhouding van de beschermde soorten ook beter en afdoende ingebed wordt.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied in de omgeving weergegeven. De planning voor de uitvoering van de werkzaamheden is nog niet bekend, en is vooralsnog afhankelijk van klantenwerving. Om deze reden is nu geen concrete planning van werkzaamheden aan te duiden. Vanuit ecologie gelden echter kwetsbare periodes waarin niet gewerkt mag worden. De werkzaamheden zullen om deze reden starten in het najaar van het jaar dat een klant zich meldt bij VDL Nedcar. Vanaf dat moment dienen de werkzaamheden direct te worden vervolgd door de overige werkzaamheden voor de realisatie van de uitbreiding van VDL Nedcar.

Als voorbereiding op de werkzaamheden is wel al gestart met het realiseren van het compensatiegebied. Hierbij worden de landdelen ingericht volgens het 'Mitigatie- en compensatieplan, Uitbreiding VDL Nedcar te Born' van 30 oktober 2020 en worden voorzieningen zoals vleermuiskasten gerealiseerd. De planning van de werkzaamheden moet uiterlijk 6 weken voor start van de werkzaamheden aan de Provincie Limburg voorgelegd worden.

Figuur 1: Ligging plangebied, gele cirkel = bestaande bebouwing, blauwe cirkel = beoogde uitbreiding

4.2.2. Aanwezige soorten

Op basis van de bureaustudie in combinatie met terreinbezoeken en nadere onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de aanvrager, is gebleken dat binnen het plangebied beschermde (niet permanent vrijgestelde) soorten voorkomen dan wel dat het plangebied geschikt leefgebied vormt. Het gaat hier om kerkuil, torenvalk, bosuil, blauwe reiger, grauwe vliegenvanger, kneu, koekoek, andere algemene broedvogels, bever, steenmarter, wild zwijn, damhert, tien soorten vleermuizen, das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvlinder.

Kerkuil/torenvalk

In Kasteel Wolfrath is een verblijfplaats van de kerkuil aanwezig in een kerkuilenkast. In 2020 was deze kast in gebruik door een torenvalk. Daarom worden beide soorten tegelijkertijd besproken.

De kast blijft behouden, dus de verblijfplaats wordt niet vernietigd. Ook de functionaliteit van deze verblijfplaats blijft behouden. De verblijfplaats bevindt zich namelijk op een afstand van ten minste 70 meter van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar. Daarbij geldt dat de verblijfplaats zich bevindt in het kasteel en is afgeschermd van de omgeving door middel van houtopstanden (die behouden blijven). Op basis van de afstand in combinatie met de afgeschermd ligging en de beperkte verstoringsgevoeligheid kan worden uitgesloten dat sprake is van verstoring van de verblijfplaats van de kerkuil/torenvalk.

Daarnaast is ten zuiden van het VDL Nedcar terrein bij de woningen langs de Limbrichterweg een roestplaats van de kerkuil aanwezig. Dergelijke locaties worden gebruikt door de kerkuil om te rusten en te slapen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling gaat een deel van de functionele leefomgeving van de kerkuil/torenavalk verloren. In de omgeving is echter voldoende geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er sprake is van een aantasting die effect heeft op de verblijfplaats. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen. Daarnaast zal de natuurontwikkeling ten noorden van het Sterrebos een kwaliteitsimpuls geven aan het leefgebied van de kerkuil en torenvalk.

Bosuil

Een deel van het leefgebied van de bosuil gaat verloren. Er is geen sprake van een verlies van een vaste verblijfplaats. Het resterende leefgebied heeft voldoende (oude) bomen, er is heel het jaar voedsel beschikbaar én bereikbaar en er zijn voldoende roest- en broedplaatsen aanwezig.

Omdat de bosuil flexibel is in zijn prooi keuze en kan gedijen in verschillende landschapstypen, is in de ruime omgeving voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van bosschages, akkerland en agrarische bedrijven. Daaruit wordt ook geconcludeerd dat het foerageergebied dat verdwijnt niet te beschouwen is als essentieel foerageergebied voor het functioneren van nesten in de omgeving. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen. Daarnaast zal de natuurontwikkeling ten noorden van het Sterrebos een kwaliteitsimpuls geven aan het leefgebied van de bosuil.

Blauwe reiger

Als gevolg van de kap van het Sterrebos gaan twee, verspreid gelegen, nesten van de blauwe reiger verloren. De reigerkolonie bevindt zich echter ten noorden van kasteel Wolfrath. Hier zijn circa 10 in gebruik zijnde nesten aanwezig. In 2020 is geen broedactiviteit van blauwe reigers waargenomen in het Sterrebos, wel op het terrein van kasteel Wolfrath. De blauwe reigers waarvan het nest verloren gaat, kunnen gebruik maken van nesten in de reigerkolonie of van andere nestlocaties in het resterende deel van het Sterrebos. Hiermee wordt uitgesloten dat het verlies van twee nesten leidt tot een aantasting van de staat van instandhouding van de soort, mede omdat de belangrijkste nestlocatie (terrein kasteel Wolfrath) beschikbaar blijft. Het verwijderen van de nesten van de blauwe reiger, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen.

Grauwe vliegenvanger

Als gevolg van de kap van het Sterrebos gaat de functionaliteit van de broedterritoria van de grauwe vliegenvanger mogelijk verloren. De broedterritoria zijn gelegen aan de noordkant van het Sterrebos en vallen grotendeels in het resterende deel van het Sterrebos dat niet gekapt wordt. Er blijft dus voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Er is slechts één koppel geconstateerd. Het mogelijk verwijderen van de nesten van de grauwe vliegenvanger, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen.

Kneu

Als gevolg van de kap van het Sterrebos gaat de functionaliteit van de broedterritoria van de kneu mogelijk verloren. De broedterritoria zijn gelegen aan de oostzijde van het Sterrebos, ten oosten van de N276 (waar de nieuwe Randweg beoogd is). Een deel van het territorium blijft behouden (danwel tussen wegen in). Er blijft echter voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Er is slechts één koppel geconstateerd. De kneu is daarnaast een soort welke in dichte vegetatie voorkomt en met regelmaat wordt waargenomen als broedvogel in jong ontwikkelde gebieden.

De verwachting is dat de beoogde compensatie (die benodigd is voor de overige beschermde soorten waarvoor wel verbodsbepalingen overtreden worden) om deze reden geschikte broedlocaties voor de kneu (met ook uitbreidingen van het broedbiotoop) gaat bieden, met name in de open ruimtes van de bosgebieden. Het mogelijk verwijderen van de nestplekken van de kneu, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen.

Koekoek

De koekoek is waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. De koekoek legt eieren in nesten van andere vogels, waardoor het onduidelijk is of dit ook binnen het plangebied aan de orde is. Gezien de enkele waarneming, behoud van het gebied als broedbiotoop en aanleg van nieuw broedbiotoop middels compensatie waardoor een kwaliteitsimpuls aan het leefgebied wordt gegeven, kan worden gesteld dat de koekoek voldoende alternatieven heeft in en om het plangebied. Het mogelijk verwijderen van de nesten waar de koekoek eieren in legt, buiten het broedseizoen, leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen.

Andere algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap-, en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een ter zake kundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, dan wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is. Door het treffen van bovenstaande mitigerende maatregelen, wordt overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen.

Bever

Op basis van beperkte activiteit van de bever in het plangebied in combinatie met het ontbreken van een burchtlocatie en de suboptimale geschiktheid van het gebied als foerageergebied, kan worden uitgesloten dat sprake is van essentieel leefgebied van de bever. Ook vindt er geen verstoring plaats. Er is geen overtreding van verbodsbepalingen.

Steenmarter

Met de nadere onderzoeken is de steenmarter op camera waargenomen. Mogelijk heeft de steenmarter in een van de bosschages een verblijfplaats. Deze is echter niet vastgesteld. Als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar gaat mogelijk een verblijfplaats verloren. Voor de steenmarter geldt in Limburg, op basis van de Omgevingsverordening, een vrijstelling van 15 augustus tot en met februari. Door de werkzaamheden ten behoeve van het bouwrijp maken in de periode 15 augustus tot en met februari uit te voeren is geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

Wild zwijn

Het wild zwijn heeft een leefgebied van honderden hectaren. Als gevolg van de ontwikkeling gaat een zeer beperkt deel van het leefgebied verloren. Aangezien de aantasting slechts een zeer beperkt deel van het leefgebied betreft, is geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen. Daarnaast zal de natuurontwikkeling ten noorden van het Sterrebos een kwaliteitsimpuls geven aan het leefgebied van het wild zwijn.

Damhert

Mogelijk wordt het Sterrebos zeer sporadisch bezocht door damherten. Damherten hebben een groot leefgebied. Als gevolg van de ontwikkeling gaat een zeer beperkt deel van het leefgebied verloren. Aangezien de aantasting slechts een zeer beperkt deel van het leefgebied betreft, is geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen. Daarnaast zal de natuurontwikkeling ten noorden van het Sterrebos een kwaliteitsimpuls geven aan het leefgebied van het damhert.

Vleermuizen

In het plangebied zijn verschillende essentiële vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden aangetoond voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis en ingekorven vleermuis. Op basis van het intensieve gebruik van het Sterrebos door de bosvleermuis, in combinatie met de zeldzaamheid van de soort, kan niet worden uitgesloten dat het Sterrebos essentieel foerageergebied vormt voor de soort. Essentiële vliegroutes en foerageergebieden die aangetast worden zijn onder ander bij het Sterrebos, Geleenbeek, populierenbos en Grote Allee, Kleine Allee en Pasveld en het bosgebied Geleenbeek langs Holtumweg. Aan de zuidzijde liggen vliegroutes over de Limbrichterweg en de N297. Deze maken verbinding naar Limbrichterbos en de Rollen. Deze vliegroutes en foerageergebieden zijn van wezenlijk belang voor het functioneren van voortplantings- of rustplaatsen en seizoensale doortrek.

Door de kap van bomen en bosvlakken worden deze essentiële vliegroutes en foerageergebieden vernield. Het vernietigen van essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden betreft het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen.

Er zijn waarnemingen gedaan van enkele franjestaarten. Echter, er is geen aantoonbaar essentieel foerageergebied aangetoond. Ook zijn er geen verblijfsplaatsen aangetroffen.

Voor ingekorven vleermuis ligt er in de onmiddellijke nabijheid het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch en Klooster Mariahoop. Sinds 2013 is de hoofdkolonie van de ingekorven vleermuis uiteengevallen en houden verspreid over Midden-Limburg tientallen tot wel 150 dieren zich op in afgesplitste kraamgroepen. Door het uiteenvallen van die kolonie is er meer verspreid over Midden-Limburg sprake van gevestigde kraamkolonies. Meest dichtbij betreft het kraamkolonies in Dieteren, Oud Roosteren en Susteren. Vanwege de fabrieksuitbreiding en de ligging in het preferente leefgebied is toetsing op het vlak van externe werking noodzakelijk. Eveneens dient in samenhang met andere initiatieven de ingreep op cumulatieve effecten te worden beoordeeld. Voor ingekorven vleermuis is het naast het directe foerageergebied ook van belang effecten op doortrek en seizoenmigratie tussen zomer- en winterverblijven in ogenschouw te nemen. Maatregelen zijn in cumulatieve zin samen met de effecten vanuit de verbreding van de A2 en de plaatsing van windmolens in de aanvraag beoordeeld.

In het Sterrebos is door haar uniciteit een groot aantal functies waargenomen, met daarnaast een enorm rijk soortenspectrum. Hierbij gaan de volgende vaste rust- of verblijfsplaatsen door de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar verloren:

- 2 x zomerverblijfplaats watervleermuis;
- 5 x paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis;
- 3 x paarverblijfplaats/zomerverblijfplaats rosse vleermuis;
- 1 x kraamverblijfplaats rosse vleermuis;
- 1 x zomerverblijfplaats ruige dwergvleermuis;

- 4 x paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis;
- 1 x kraamverblijfplaats baard/Brandt's vleermuis;
- 5 x zomerverblijfplaats gewone grootoorvleermuis;
- 1 x kraamverblijfplaats gewone grootoorvleermuis (in dezelfde boom als die van de baard/Brandt's vleermuis).

In het mitigatie- en compensatieplan zijn maatregelen opgenomen die er op gericht zijn om het doden van individuen te voorkomen tijdens de geplande werkzaamheden. Dit effect kan desalniettemin niet volledig worden uitgesloten. Door de maatregelen betreft het hoogstens een beperkt aantal individuen. Om deze reden wordt ook ontheffing aangevraagd voor het opzettelijk doden van vleermuizen, naast het opzettelijk verstoren. Onder 'opzet' valt namelijk ook 'voorwaardelijke opzet'.

Ter compensatie van het verlies aan verblijfplaatsen zijn in februari 2019 al twaalf meervoudige kraamkasten (VK WS 04) aan bomen in het resterende deel van het Sterrebos geplaatst. De overige mitigatie en compensatie vindt plaats in het kader van deze ontheffing die aangevraagd wordt voor het overtreden van de verbodsbepalingen. Maatregelen dienen naast het compenseren van verblijfplaatsen, zich ook te richten op het instandhouden van een netwerk van waardevolle bosgebieden in Midden-Limburg, zodat de samenhang van verblijfplaatsen en foerageergebieden behouden blijft.

Ter aanvulling worden hiervoor door het bevoegd gezag aanvullende voorschriften opgelegd om zo de kwaliteit van omliggende bossen te vergroten en op korte termijn alternatief leefgebied te kunnen aanbieden. Hiermee worden alternatieven voor verblijfplaatsen gecreëerd, en wordt de samenhang van de verschillende deelgebieden in netwerk door alternatieve vliegroutes geborgd.

Das

In het plangebied is een dassenburcht aanwezig die sporadisch gebruikt wordt (Sterrebos) en een burcht die recenter is verlaten bij de aanleg van de Traileryard (in het populierenbos). In het gebied zijn door cameraval-waarnemingen een zeug en een beer vastgesteld. Door de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar is er sprake van de vernietiging van één bewoonde burcht van de das. Naast de aantasting van de burcht is ook sprake van verlies van foerageergebied. Het oude eikenbos (dat deels verloren gaat) biedt een groot voedselaanbod. Daarnaast foerageert de das voornamelijk op bemeste graslanden en maisakkers (onder andere de akker tussen kasteel Wolfrath en het Sterrebos). Door het ruimtebeslag van de uitbreiding van VDL Nedcar gaat een belangrijk onderdeel van het foerageergebied van de das verloren. Als gevolg van het verwijderen van de burcht is de bestaande burcht niet langer functioneel. Voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt deze ontheffing aangevraagd. Van belang is dat de bestaande dassenpopulatie vanuit Limbrichterbos en de zuidkant van 't Hout het gebied opnieuw moeten kunnen bevolken mochten de dassen uit het Sterrebos wegtrekken, zodat er genetisch uitwisseling blijft bestaan. Het passeerbaar inrichten van infrastructuur is hierbij een belangrijke opgave.

Als gevolg van een eerdere uitbreiding door VDL Nedcar (een Traileryard als parkeerterrein voor vrachtwagens) is al eens leefgebied van de das verloren gegaan. Hiervoor is in 2017 ontheffing verleend. Ter compensatie is toen alternatief leefgebied voor de das gerealiseerd ten noorden van de Traileryard. Als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar gaat deze compensatie opnieuw verloren. Ook deze ruimte dient gecompenseerd te worden middels deze ontheffing.

Levendbarende hagedis

Het plangebied is suboptimaal voor de levendbarende hagedis. Dit blijkt ook uit het feit dat bij de onderzoeken naar reptielen de levendbarende hagedis slechts beperkt is aangetroffen. Naar alle waarschijnlijkheid is maar een kleine populatie van de levendbarende hagedis in het plangebied aanwezig. Met name ter hoogte van de Geleenbeek en de randen langs het aanwezige bos zijn geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis. In de toekomstige situatie blijft geschikt leefgebied aanwezig. Als gevolg van de werkzaamheden bij het bouwrijp maken van het plangebied, is echter sprake van de aantasting van leefgebied en (zonder maatregelen) het mogelijk doden van individuen. De levendbarende hagedis krijgt de mogelijkheid geboden zelf het nieuwe biotoop te bereiken. Dieren die nog aanwezig zijn in het te kappen bos en die bij de ecologische begeleiding tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden aangetroffen, zullen worden weggevangen en verplaatst naar aangrenzend geschikt gebied buiten de invloed van de werkzaamheden. Voor het overtreden van deze verbodsbepalingen wordt deze ontheffing aangevraagd. Door compensatiemaatregelen kan de levendbarende hagedis het gebied opnieuw bereiken vanaf het stroomopwaartse deel van de Geleenbeek waar de soort wel veelvuldig is gevonden.

Kleine ijsvogelvlieder

De kleine ijsvogelvlieder is waargenomen gedurende de terreinbezoeken in 2019. Door de hoge aanwezigheid van kamperfoelie en de vele waarnemingen in de omgeving is vastgesteld dat essentieel leefgebied van de kleine ijsvogelvlieder aanwezig is in het Sterrebos (voornamelijk aan de noordkant). In het verdere plangebied is deze plant niet waargenomen. Het Sterrebos vormt daarmee een belangrijk leefgebied en voortplantingslocatie voor de kleine ijsvogelvlieder. De verwijdering van delen van bosschages en waardplanten (wilde kamperfoelie) binnen het plangebied leidt niet tot een significante aantasting van leefgebied van de soort als standvlieder.

Als gevolg van de werkzaamheden bij het bouwrijp maken van het plangebied, is sprake van de aantasting van verblijfplaatsen en (zonder maatregelen) het mogelijk doden van individuen. Bij de werkzaamheden kan het voorkomen dat eieren/rupsen van de kleine ijsvogelvlieder worden gevonden. Deze moeten verplaatst worden naar aangrenzend geschikt gebied buiten de invloed van de werkzaamheden. Voor het overtreden van deze verbodsbepalingen wordt deze ontheffing aangevraagd. Kleine ijsvogelvlieder maakt het laatste decennium een opgang door. Zo komt de soort onder andere voor in 't Hout en het Limbrichterbos met verschillende vliegplaatsen. Vanuit deze plekken kan de aangelegde natuurcompensatie worden herbevolkt.

4.3 Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis, ingekorven vleermuis, das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvlieder

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Locatie en inrichting

Er is een uitgebreide variantenstudie uitgevoerd, met als varianten geen uitbreiding, de 2^e productielijn op een andere locatie dan de huidige fabriekslocatie en andere inrichtingen voor de 2^e productielijn. Uit deze studie blijkt dat de gekozen variant (uitbreiding van het huidige fabrieksterrein) de enige reële variant is, zonder dat het Sterrebos volledig verwijderd wordt en met beheersbare kosten, de laagste kans op storingen en beschadigingen gedurende het productieproces, een goede kwaliteit van geproduceerde auto's en een goede concurrentiepositie voor VDL Nedcar. Het ontwerp is geoptimaliseerd om de aantasting van het Sterrebos en beschermde soorten te beperken.

Voor de fabriek als geheel is het bedrijfseconomisch van essentieel belang dat de twee productielijnen in samenhang worden gebruikt met flexibele inzet van mensen en middelen. Dit is alleen mogelijk als de tweede lijn ruimtelijk wordt gekoppeld aan de bestaande productielijn.

Geen uitbreiding is geen reëel/aanvaardbaar alternatief, aangezien VDL Nedcar dan afhankelijk is van één Original Equipment Manufacturer (OEM), gebaseerd op de productie van modellen op basis van eenzelfde platform. De enkele productielijn maakt het weliswaar mogelijk een scala aan modellen te maken, maar alleen als deze op hetzelfde platform zijn gebaseerd. Het wegvallen van een contract met de OEM en/of het einde van de productcyclus van de groep modellen op basis van hetzelfde platform heeft als gevolg dat de productie wordt beëindigd en de fabriek stilligt. Voordat dan kan worden gestart met de productie van een nieuw model (of groep van modellen) is, uiteraard naast een contract met een OEM, de ombouw van de productielijn noodzakelijk om deze geschikt te maken voor een nieuw platform. In de periode die nodig is voor de ombouw van de fabriek zijn geen productiemedewerkers nodig en zijn er geen inkomsten. Om deze redenen heeft VDL Nedcar geconcludeerd dat uitbreiding van de fabriek met een complete tweede productielijn noodzakelijk is voor het structureel verankeren van de fabriek in Limburg. Zonder de tweede productielijn is het risico te groot dat het eind van de levenscyclus van de modellen gebaseerd op één platform ook het einde van VDL Nedcar betekent.

Locatie- en inrichtingsalternatieven met een 2e productielijn op een andere locatie of een andere inrichting van de nieuwe fabriekshallen aan de zuidzijde van de huidige locatie zijn geen reëel/aanvaardbaar alternatief, gezien de eisen die gesteld worden aan de aaneengeschaalde fabriekshallen en het daaraan gekoppelde uitgekiende logistiek systeem. De productielijn is namelijk een logische opvolging van stappen die begint met rollen staal die bij de pershal de fabriek ingaan tot de complete auto's die de fabriek uitrijden na de eindmontage. Om de kosten per gebouwde auto en kansen op verstoringen zo laag mogelijk te houden en kwaliteit te garanderen is één doorgaand productieproces noodzakelijk, zonder hiaten, met minimale tussenvoorraden en zo kort mogelijke tussentransporten. De vier hoofdonderdelen van de productielijn (pershal, bodyshop, lakstraat en eindmontage) hebben allemaal een voldoende grote hal nodig, goed verbonden met de voorafgaande en de opvolgende stap, en met de mogelijkheden voor een efficiënte en ongestoorde aanvoer van de onderdelen die in het productieproces nodig zijn. Er is (naast ruimte in de hallen zelf) ruimte nodig voor de opslag van onderdelen, intern transport, kantoren, verzamelen en verwerken van reststoffen en productieafval, waterberging, energievoorziening, bluswater en dergelijke. Voor de opslag van onderdelen, halfabricaten en gereed product (auto's) is ook ruimte nodig. Het huidige voorgesteld ontwerp leidt tot productielijnen die in samenhang gebruikt kunnen worden met flexibele en uitwisselbare inzet van personeel en middelen. Alternatieve locaties- en/of inrichtingen die als alternatief onderzocht zijn, kosten daarnaast minimaal 50 miljoen euro extra.

Concluderend zijn er geen reële/aanvaardbare alternatieven qua locatie en inrichting.

Werkwijze

Van de mogelijke werkwijzen wordt volgens de meest gunstige werkwijze gewerkt (korte doorlooptijd van de activiteiten, goed licht- en geluidbeheer, werken buiten de kwetsbare perioden van de beschermde soorten). Daarnaast wordt gewerkt vanuit zorgplicht en worden er voldoende mitigerende maatregelen getroffen om effecten te voorkomen.

Planning

Er wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis, ingekorven vleermuis, das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvinder. Versturende werkzaamheden worden buiten deze kwetsbare periodes uitgevoerd. Ook wordt er zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van andere aanwezige soorten.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis, ingekorven vleermuis, das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvinder zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

- voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis, ingekorven vleermuis: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor de das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvinder: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar is ingegeven door dwingende redenen van groot openbaar belang. Die worden gevormd door de onmisbare rol die VDL Nedcar nu en in de toekomst vervult op de arbeidsmarkt in de regio Limburg alsmede doordat VDL Nedcar nodig is ter bescherming, bestendinging en verbetering van de in bepaalde opzichten broze economische positie van de regio Limburg. De prognose voor Limburg is namelijk een zeer ruime groei van het aantal mensen zonder werk, met name onder jongeren, en een drastische afname van het aantal vacatures voor mensen met het laagste opleidingsniveau.

Dat VDL Nedcar een belangrijke rol speelt op de arbeidsmarkt in de regio Limburg blijkt uit cijfers. In Limburg en Noord- Brabant zijn maar liefst zo'n 45.000 mensen qua inkomen afhankelijk van VDL Nedcar. De keuze van VDL Nedcar voor een tweede productielijn leidt er allereerst toe dat de bestaande werkgelegenheid (thans circa 5.000 directe banen) behouden blijft, omdat er een meer robuust bedrijfsmodel gaat ontstaan waarin er niet langer een afhankelijkheid bestaat van één enkele opdrachtgever. Daarnaast zal de (directe) werkgelegenheid doorgroeien naar een structureel niveau van 6.000 tot 6.500 werknemers en incidenteel (maximale piek) met nog eens 4.500 tot 5.000 werknemers erbij. Voor de verhouding directe – indirecte banen wordt voor de industriector de verhouding 1:1 aangehouden. Een tweede productielijn levert aldus een structureel niveau van 6.000 tot 6.500 indirecte banen op.

Gezien de arbeidsmarktontwikkeling in Limburg is de bestendiging en groei van de werkgelegenheid bij VDL Nedcar van groot belang voor Limburg. Dit geldt in het bijzonder voor de doelgroepen jongeren en mensen met een lagere opleiding. Bovendien zijn er door VDL Nedcar in de afgelopen jaren sociale innovaties doorgevoerd in samenwerking met arbeidsmarktorganisaties. Hierbij kan worden gedacht aan opleidingsprogramma's, tijdbank-concept, mobiliteitscentrum, deeltijd-WW en wervingsprogramma's onder moeilijk plaatsbare en/of langdurig werklozen.

De uitbreiding van VDL Nedcar geeft de fabriek dus een stabiele verankering als zeer belangrijke werkgever in Limburg. De huidige opzet van de fabriek maakt VDL Nedcar namelijk kwetsbaar en afhankelijk van contracten met één Original Equipment Manufacturer (OEM), gebaseerd op de productie van modellen op basis van eenzelfde platform. De enkele productielijn maakt het weliswaar mogelijk een scala aan modellen te maken, maar alleen als deze op hetzelfde platform zijn gebaseerd. Het wegvallen van een contract met de OEM en/of het einde van de productcyclus van de groep modellen op basis van hetzelfde platform heeft als gevolg dat de productie wordt beëindigd en de fabriek stilligt. Voordat dan kan worden gestart met de productie van een nieuw model (of groep van modellen) is, uiteraard naast een contract met een OEM, de ombouw van de productielijn noodzakelijk om deze geschikt te maken voor een nieuw platform. In de periode die nodig is voor de ombouw van de fabriek zijn geen productiemedewerkers nodig en zijn er geen inkomsten. Om deze redenen heeft VDL Nedcar geconcludeerd dat uitbreiding van de fabriek met een complete tweede productielijn noodzakelijk is voor het structureel verankeren van de fabriek in Limburg. Zonder de tweede productielijn is het risico te groot dat het eind van de levenscyclus van de modellen gebaseerd op één platform ook het einde van VDL Nedcar betekent.

De tweede productielijn die nodig is voor het voortbestaan van VDL Nedcar (en dus voor het behoud van de bestaande werkgelegenheid) leidt er dus tevens toe dat:

- VDL Nedcar een betere onderhandelingspositie heeft in de contractbesprekingen met OEM's;
- de werkgelegenheid minder afhankelijk wordt van de fluctuaties die bij een enkele lijn optreden, waardoor personeel gelijkmatiger ingezet kan worden en er dus meer zekerheid voor het personeel is;
- de werkgelegenheid zal groeien (naar verwachting tot een structureel niveau van 6.000 tot 6.500 medewerkers, met een maximum piek van 11.000 werknemers op momenten dat de productiecapaciteit volledig benut wordt);
- dat de indirecte economische effecten toenemen ten opzichte van de bestaande situatie;

De bovenstaande belangen wegen, gelet op de prognose van de regionale arbeidsmarkt, zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.3 Staat van instandhouding

Vleermuizen

In het plangebied komen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis en ingekorven vleermuis voor. De actuele Staat van Instandhouding (Svl) van de diverse vleermuissoorten is in opdracht van aanvrager door de Zoogdierverseniging geschat en weergegeven in de notitie 'Inschatting actuele Staat van Instandhouding van de vleermuissoorten in het beoogde uitbreidingsgebied van VDL Nedcar, op basis van veldonderzoek 2016 – 2020 en maatregelen ter mitigatie en compensatie' met documentnummer N2020029 van 28 september 2020. Onderstaande gegevens komen uit deze notitie, waar nodig aangevuld met een reflectie van het bevoegd gezag op de aangeleverde gegevens.

Gewone dwergvleermuis

De situatie ten aanzien van de Svl in de regio en nationaal is onbekend, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Het is echter een landelijk en ook regionaal veel voorkomende soort.

Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het woon- en voedselhabitat te verwachten, maar mag voor het einde van de bouwphase en de nabije toekomst een ten minste gelijkblijvende en wellicht matige toenemende kwaliteit en kwantiteit van de habitat en van de soort worden verwacht. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de Svl, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de gewone dwergvleermuis voor het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Naar beoordeling van het bevoegd gezag is de gewone dwergvleermuis de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Op regionale schaal voor Midden-Limburg worden gesteld dat de soort wijdverspreid voorkomt. Het beeld van het voorkomen van de soort op landelijke en regionale schaal komt overeen met de lokale verspreiding van de soort ter hoogte van Born en Nieuwstad. De gewone dwergvleermuis is daarmee in het plangebied de meest algemene soort.

Gewone grootoorvleermuis

De situatie ten aanzien van de Svl in de regio is onbekend en nationaal matig ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met het plaatsen van windmolens. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het woon- en voedselhabitat te verwachten, maar mag voor het einde van de bouwphase en de nabije toekomst een ten minste gelijkblijvende en wellicht matige toenemende kwaliteit en kwantiteit van de habitat en van de soort worden verwacht.

Met de voorziene mitigatie en compensatie, aangevuld met de door het bevoegd gezag noodzakelijk geachte extra voorschriften, wordt de Svl, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de gewone grootoorvleermuis voor het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Laatvlieger

De situatie ten aanzien van de SvI in de regio en nationaal is ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. Daarnaast heeft de soort te lijden van verduurzamingsmaatregelen als na isolatie van huizen. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het voedselhabitat te verwachten, maar mag voor het einde van de bouwphase en de nabije toekomst een ten minste gelijkblijvende en wellicht matige toenemende kwaliteit en kwantiteit van de habitat en van de soort worden verwacht. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de SvI, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de laatvlieger voor het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Naar beoordeling van het bevoegd gezag, werd de populatiegrootte van de laatvlieger in 1994 geschat op 30.000 tot 50.000 individuen. De daadwerkelijke omvang van de populatie is hoogstwaarschijnlijk hoger dan de geschatte omvang. Om deze reden kan de huidige situatie van de populatieomvang als 'gunstig' worden beoordeeld. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding afwijkt van de landelijke staat van instandhouding. Deze wordt dan ook lokaal als gunstig beoordeeld. Het voorkomen in het plangebied laat eveneens zien dat bewoning van moderne woonhuizen verkozen wordt, zodat voornamelijk met gebouwenrenovatie moet worden opgelet.

Het bevoegd gezag heeft extra voorschriften opgelegd om zo foerageergebied bereikbaar te houden en alternatieven voor essentiële vliegroutes in te bedden.

Watervleermuis

De situatie ten aanzien van de SvI in de regio is onbekend en nationaal gunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn, het einde van de bouwphase en de nabije toekomst geen achteruitgang nog vooruitgang van de SvI te verwachten. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de SvI, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de watervleermuis voor het plangebied als stabiel ingeschat.

Naar beoordeling van het bevoegd gezag toont de verspreiding van de watervleermuis in Nederland duidelijk een verbinding met oudere bossen op de hogere zandgronden. De landelijke aantallen worden geschat op 15.000 tot 30.000 exemplaren. Sinds 1986 is het aantal in de winter getelde dieren toegenomen. De verspreiding van watervleermuis in Nederland is daarnaast stabiel gebleven. In 2018 is de Staat van Instandhouding van watervleermuis in Nederland door de Zoogdiervereniging beoordeeld als niet positief, oftewel 'niet gunstig'. De data die op dat moment beschikbaar was, geeft een negatief signaal. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding sterk afwijkt van de landelijke staat van instandhouding, deze wordt dan ook lokaal als beperkt ongunstig beoordeeld.

Het bevoegd gezag heeft extra voorschriften opgelegd (extra verblijfsplaatsen in de oud-hout eilanden, bijvoorbeeld in deelgebied de Rollen), zodat op korte termijn een extra overmaat aan compensatie beschikbaar is.

Ruige dwergvleermuis

De situatie ten aanzien van de SvL in de regio en nationaal is ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het woon- en voedselhabitat te verwachten, maar mag voor het einde van de bouwfase en de nabije toekomst een ten minste gelijkblijvende en wellicht matige toenemende kwaliteit en kwantiteit van de habitat en van de soort worden verwacht. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de SvL, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de ruige dwergvleermuis voor het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Bosvleermuis

De situatie ten aanzien van de SvL in de regio is ongunstig en nationaal onbekend, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn, het einde van de bouwfase en de nabije toekomst geen achteruitgang nog vooruitgang van de SvL te verwachten.

Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de SvL, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de bosvleermuis voor het plangebied als stabiel ingeschat.

Rosse vleermuis

De situatie ten aanzien van de SvL in de regio is ongunstig en nationaal zeer ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn, het einde van de bouwfase en de nabije toekomst geen achteruitgang nog vooruitgang van de SvL te verwachten. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de SvL, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de rosse vleermuis voor het plangebied als stabiel ingeschat.

Naar oordeel van het bevoegd gezag is, gelet op de Staat van Instandhouding, extra compensatie van gevoelige kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen noodzakelijk. Hiertoe zijn extra voorschriften zoals het instellen van vijf oud-hout eilanden opgenomen.

Baard/Brandt's vleermuis

De situatie ten aanzien van de SvL in de regio is onbekend en nationaal matig ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het woon- en voedselhabitat te verwachten, maar is voor het einde van de bouwfase en de nabije toekomst

geen achteruitgang nog vooruitgang te verwachten. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de Svl, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de Baard/Brandt's vleermuis voor het plangebied als stabiel ingeschat.

Ingekorven vleermuis

De situatie ten aanzien van de Svl in de regio is onbekend en nationaal zeer ongunstig, mede door het ontbreken van data over belangrijke indicatoren, en door de druk welke uitgaat van de energietransitie in combinatie met windenergie. De populatiegrootte en trend is voor het plangebied niet absoluut bekend. Met de voorziene mitigatie en compensatie is als gevolg van het slopen, kappen en bebouwen, voor het geheel van het plangebied, voor de korte termijn een achteruitgang van de kwantiteit en kwaliteit van het voedselhabitat te verwachten, maar mag voor het einde van de bouwfase en de nabije toekomst een ten minste gelijkblijvende en wellicht matige toenemende kwaliteit en kwantiteit van de habitat en van de soort worden verwacht. Met de voorziene mitigatie en compensatie wordt de Svl, op basis van de gezamenlijke staat van de afzonderlijke indicatoren, voor de ingekorven vleermuis voor het plangebied als voldoende/gematigd positief ingeschat.

Gegevens waarover de provincie Limburg beschikt laten in de overwinteringssituatie een positieve trend zien in de Zuid-Limburgse mergelgroeven. In Midden-Limburg gaat het in de zomersituatie om tellingen op zolders waarbij kraamgroepen met vrouwtjes en jongen worden geteld. De aantallen schommelen licht, en in het meest recent getelde jaar 2019 is er een lichte terugloop in de aantallen (totaal 989 exemplaren). Op korte afstand zijn er een drietal subkolonies aanwezig, waarbij in Dieteren zo'n 95 tot 124 exemplaren aanwezig zijn. In Susteren gaat het tussen de 27 en 68 exemplaren. Sinds 2019 is nog een kolonie bekend aan de Hommelweg die 26 dieren omvat. Op basis van de zoldertellingen wordt de Midden-Limburgse populatie in zomerhalfjaar als licht fluctuerend maar stabiel ingeschat, waarbij de populatie zo'n 1000 tot 1150 dieren omvat (periode 2014-2019).

Op korte afstand van het plangebied komen dus in de drie genoemde kraamverblijfplaatsen zo'n 20% van de Nederlands populatie voor. Door jaarlijkse monitoring van deze objecten behoudt de provincie een vinger aan de pols en kan zij in geval van scherpere fluctuaties een inschatting maken over de Staat van Instandhouding van de soort.

Conclusie

Om te borgen dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken vleermuissoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, worden maatregelen genomen zodat het plangebied in de toekomstige situatie voldoende geschikt leefgebied en geschikte verblijfplaatsen biedt voor de betrokken vleermuissoorten. Extra voorschriften zijn door het bevoegd gezag opgenomen om de overbruggingstijd te verkorten en de ruimtelijke samenhang met omliggende leefgebieden te waarborgen.

Das

De das is algemeen op de meeste hogere gronden in het oosten, zuiden en midden van het land. De das heeft door maatregelen tegen verkeerssterfte en door herintroducties grote delen van zijn oorspronkelijke leefgebied heroverd, een ontwikkeling die nog steeds gaande is, bijvoorbeeld in Utrecht, Brabant en Limburg. Er zijn nu naar schatting weer 5.000 tot 6.000 dassen in Nederland. De trend sinds 1950 is 'stabiel of toegenomen'.

Ter compensatie van de verloren burcht (welke geen kraamfunctie bevat) worden twee alternatieve kunstburchten gerealiseerd en zal ter compensatie van het verloren leefgebied, nieuw functioneel leefgebied worden gerealiseerd in de vorm van bosgebied, kruidenrijk grasland en een hoogstamfruitboomgaard.

Ook worden er dassenrasters geplaatst en dassentunnels gemaakt om verkeerssterfte te voorkomen. De gunstige staat van instandhouding van de das komt door de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar niet in het geding, omdat de das voldoende alternatief leefgebied zal hebben na realisatie van de compensatie en de uitwisseling mogelijk blijft (en zelfs veiliger wordt gemaakt) naar alternatieve leefgebieden. Bestaande burchten in het Limbrichterbos en ten zuiden van 't Hout zijn op dusdanige afstand gelegen dat met veilige onderdoorgangen dassen het gebied kunnen herkoloniseren.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor op het grootste deel van de Nederlandse zandgronden en in heel Limburg. Ook in het plangebied komt de levendbarende hagedis voor (waarschijnlijk een kleine populatie), alhoewel het plangebied suboptimaal is.

In het kader van de voorgenomen uitbreiding van VDL Nedcar wordt een compensatiegebied ingericht. Door de aanleg van dit compensatiegebied neemt het oppervlak met geschikt biotoop voor de levendbarende hagedis toe. Vanuit de stroomopwaarts langs de Geleenbeek gelegen ruige graslanden kan de soort het gebied terug bevolken, vermits er passeerbare infrastructuur wordt aangelegd. De gunstige staat van instandhouding van de levendbarende hagedis komt dan ook niet in het geding.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder is een kwetsbare standvlinder. Rond het jaar 2000 was de populatiegrootte nog maar tien procent van die in 1992. Vanaf toen heeft de kleine ijsvogelvlinder zich, mede door gericht natuurbeheer, goed hersteld. Ook in Zuid-Nederland, waar de vlinder bijna was verdwenen, nemen de aantallen weer flink toe. Op Europees niveau kent de kleine ijsvogelvlinder een negatieve trend.

De kleine ijsvogelvlinder heeft in het plangebied voldoende alternatief leefgebied in de omliggende bosrijke gebieden, waardoor de gunstige staat van instandhouding als gevolg van het voornemen niet in het geding komt. Een deel van het Sterrebos zal beschikbaar blijven voor de soort en ter compensatie wordt daarnaast kamperfoelie aangeplant op drie locaties ten noorden van VDL Nedcar.

Conclusie

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis, ingekorven vleermuis, das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvlinder in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Habitatrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, bosvleermuis, rosse vleermuis, baard/Brandt's vleermuis en ingekorven vleermuis voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.4.2 Andere soorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van andere soorten biedt ten aanzien van de das, levendbarende hagedis en kleine ijsvogelvlieder voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.10, Wnb.

4.4.3 Overige en zorgplicht

Het is toegestaan de activiteiten te realiseren zonder ontheffing van de verbodsbepalingen voortvloeiend uit de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 voor kerkuil, torenvalk, bosuil, blauwe reiger, grauwe vliegenvanger, kneu, koekoek, algemene broedvogels, bever, steenmarter, wild zwijn en damhert, mits de in het activiteitenplan genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Als de maatregelen niet conform de beschrijving in het activiteitenplan worden uitgevoerd, is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.